

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
PÄIVI HUOTARI	Telia Tunnistus	22.02.2023 15:25:06 UTC+02:00
SANNA PAANUKOSKI	Telia Tunnistus	22.02.2023 15:54:08 UTC+02:00
TANJA LEENA JOONA	Telia Tunnistus	22.02.2023 15:55:53 UTC+02:00
Keijo Kalervo Kallunki	Telia Tunnistus	22.02.2023 16:35:34 UTC+02:00
JUSSI SAUKKONEN	Telia Tunnistus	22.02.2023 16:38:10 UTC+02:00
TUIJA ANNELI SUUR-HAMARI	Telia Tunnistus	22.02.2023 16:39:24 UTC+02:00
ISMO JUHA PETTERI TIAINEN	Telia Tunnistus	22.02.2023 16:39:55 UTC+02:00
ROOPE HENRIKKI UUSITALO	Telia Tunnistus	22.02.2023 16:44:34 UTC+02:00
Jansson Henrik Kristian	Telia Tunnistus	22.02.2023 16:47:31 UTC+02:00
Jorma Tapio Nurkkala	Telia Tunnistus	23.02.2023 12:48:22 UTC+02:00
OUTI TELLERVO KOSKINEN	Telia Tunnistus	23.02.2023 12:55:28 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (42 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Metsähallitus

Julkiset hallintotehtävät

Erillistilinpäätös ja toimintakertomus

1.1.-31.12.2022

Y-tunnus 0116726-7

Kotipaikka Vantaa

Ratatie 11

01300 Vantaa

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	47
1.1 Johdon katsaus Jansson ja Bisi - DL ma 23.1	47
1.2 A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	49
1.2.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä.....	49
1.2.2 Natura 2000 - ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee.	50
1.2.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy.....	52
1.2.4 Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista	53
1.2.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle	54
1.2.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä	55
1.3 B Toiminnallinen tuloksellisuus	56
1.3.1 Toiminta on tuottavaa, asiakaslähtöistä ja tiedolla johdettua.....	56
1.3.2 Toiminta on ilmastoviisasta ja vastuullista.....	57
1.4 C Voimavarat.....	58
1.4.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava	58
1.4.2 Rahoitusnäkökulma ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toiminnan mitoitusta	60
1.5 Kansainvälistä toimintaa koskevat tavoitteet koskien ympäristöministeriön erillisrahoitusta	61
2 TILINPÄÄTÖS	63
2.1 Tilinpäätösanalyysi	63
2.1.1 Tuloslaskelma	63
2.1.2 Tase.....	64
2.1.3 Varainkäyttö	64
2.2 Rahoitus ja kustannusvastaavuus.....	67
2.2.1 Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta	67
2.2.2 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus	68
2.2.3 Rahoituslähteet ja tehtävät.....	69
2.2.4 Kustannusvastaavuus.....	69
2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot.....	73
2.3.1 Tuloslaskelma	73
2.3.2 Tase.....	74
2.3.3 Rahoituslaskelma.....	76
2.3.4 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	76
2.3.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot.....	78
2.3.6 Tasetta täydentävät liitetiedot.....	81
2.3.7 Vastuuseritykset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset	84
Erillistilinpäätöksen allekirjoitus ja tilintarkastusmerkintä.....	85
Luettelo kirjanpitoaineistoista.....	86

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Päähavainnot

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien, Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen, vuosi oli toiminnallisesti onnistunut. Helmi-ohjelman ja ns. tulevaisuusinvestointirahan turvin vähensimme luonnonsuojelualueiden korjausvelkaa ja teimme elinympäristöjen parannustöitä ennätysellisen laajasti ylittäen selkeästi kunnianhimoisen pinta-alatavoittemme. Helmi-ohjelman osalta elinympäristöjen parantamisen pinta-alatavoite ei täysin täytynyt, koska toteutimme elinympäristöjen parantamista merkittävässä määrin myös EU:n Life-projekteissa, joiden pinta-alaa ei lasketa Helmi-ohjelman toteutukseksi. Päätynyt pandemia avasi rajat ja mahdollisuudet matkustaa ulkomaille, joka näkyy kävijämäärissä ja paikallistaloudellisissa vaikutuksissa. Edelleen olemme kuitenkin selkeästi yli vuoden 2019 tason. Elinympäristöjen tilan parantamista edistettiin myös Metsähallitus Metsätalous Oy:n kanssa esimerkiksi valuma-alueetasolla.

Vuoden 2020 alusta myönnetty korotettu kehys yhdessä korjausvelan hoitamiseen ja muihin kehityskohtiin saamamme rahoituksen kanssa on auttanut meitä selviämään haasteista. Vuoden 2023 aikana ennustamme, että tulemme saavuttamaan tilanteen, jossa korjausvelka on laskennallisesti pääosin hoidettu. Huolimatta hieman laskevista kävijämääristä asiakastyytyväisyys oli viime vuonna ennätyskorkea. Julkisten hallintotehtävien hallinnassa olevilla historiallisilla arvokohteilla pystyttiin erillisrahoituksen turvin tekemään korjaus- ja hoitotoimenpiteitä. Erillisrahoitus ei lyhyiden suunnittelu- ja toteutusaikojen vuoksi mahdollista kuitenkaan pitkäjänteistä työtä kohteiden kunnossapitämiseksi.

Vuoden aikana hintojen nousu ja Ukrainassa käynnistynyt Venäjän hyökkäyssota vaikutti myös Julkisten hallintotehtävien toimintaan. Epävarmuus lisääntyi tarvikkeiden ja urakoitsijoiden saannissa. Samalla hintojen nousu aiheuttivat uusien urakoiden hankintaprosessien keskeyttämisiä ja käynnissä olevien urakoiden toteuttamisessa haasteita. Nousseiden hintojen vuoksi jouduimme myös keskeyttää joitakin hankintoja kokonaan ja priorisoimaan työt uudelleen, jotta tämän vuoden rahoituskehyykset pysyivät riittävinä.

Pohjois-Suomessa ei ollut kerättävää siemensatoa, joten siemenvarastoon ei saatu täydennystä. Lisäksi metsikkösiemenen kysyntä heikkeni aiempiin vuosiin verrattuna. Syynä tähän olivat mm. alueen metsäteollisuuden muutostilanne ja metsänkäsittelytapojen muutos.

Henkilöstönäkökulmasta kunnianhimoiset tulostavoitteet ja kasvaneet asiakasmäärät ovat lisänneet kiireen tunnetta, ja henkilöstötutkimuksessa työstä palautuminen nousi esiin yhtenä keskeisenä haasteena. Tarjosimme vuoden aikana koko henkilöstölle First Beat-mittauksen vapaaehtoisena mahdollisuutena. Jos tutkimuksessa tuli esiin potentiaalisia ongelmia, henkilö ohjattiin jatkotutkimuksiin, joten siten tämä myös auttoi saamaan poikkeuksellisen kuormittuneet henkilöt työterveydenhoidon piiriin.

Luontopalveluissa käynnistettiin toimintatapaselvitys, joka on toteutettu tiiviisti yhdessä henkilöstön kanssa. Työpajoihin on tähän mennessä osallistunut noin 300 henkilöä, infoja on viikoittain ja kaikkia aineistoja on päässyt kommentoimaan siihen osoitetuilla kanavilla. Toimintatapaselvitys päättyy helmikuussa 2023 ja sen jälkeen arvioidaan jatkotoimenpiteet ja siirrytään mahdolliseen toimintatapauudistukseen. Toimintatapaselvityksen periaatteena on ollut työprosessien sujuvoittaminen ja arvovirtojen mahdollistaminen asiakaslähtöisesti.

Eräpalvelut saavutti keskeiset tavoitteet ja toiminnallisesti vuosi oli hyvä. Rekisteröityjen asiakkaiden määrä nousi loppuvuodesta yli 0,5 miljoonan asiakkaan. Lupakysyntä jatkui vahvana ja väestön sekä asutus- että ikärakenne kehittyvät niin, että lupakysyntä valtion maille ja vesille jatkuu vahvana ja lisääntyy.

Metsästyksen ja kalastuksen järjestelyihin valtion mailla liittyy aina jännitteitä ja ristikkäisiä odotuksia ja tämä heijastui menneen vuoden aikana esimerkiksi erilaisina kanteluina erityisesti Lapin alueelta.

Toimintaympäristö on muuttunut haasteellisemmaksi. Lupametsästys ja sen järjestelyt, koirien käyttö erityisesti hirvenmetsästyksessä, saamelaisten oikeudet ja niihin liittyvät neuvottelut työllistivät ja myös kuormittivat henkilöstöä. Paikallisen oikeuden ja lupametsästyksen välinen riistaressurssin oikeudenmukainen jako nousi keskusteluihin toistuvasti vuoden aikana.

Eräpalvelut sai päätökseen ison virtavesien kunnostushankkeen ja myös kunnostusvarantoa saatiin kasvatettua. Metsästyksen ja kalastuksen järjestelyihin tulisi lähtökohtaisesti pystyä kytkemään riista- ja kalavesien hoitoa ja kunnostustyötä. Eräpalveluilla ei kuitenkaan ole pysyvää rahoitus pohjaa tällaiseen työhön ja se joutuu hakemaan joko erillistä hankerahoitusta tai budjettirahoitusta. Lupatulot eivät riitä vaikuttavaan elinympäristötyöhön.

Erävalvonnassa saatiin kehitettyä valvontatiedon hallintaa ja tietojohdoinen yhteistyö valvontaviranomaisten kesken tiivistyi. Myös erätarkastajien toimivaltuuksien kehittämistarpeita nostettiin vahvasti esille, jotta toimintaan saataisiin tehoa.

Johtopäätökset

Palvelujen ja kohteiden kysyntä kasvaa edelleen. Luontokohteiden merkitys ja positiiviset, moninaiset vaikutukset yhteiskunnassa tunnetaan entistä paremmin. Tästä on erinomaista ponnistaa tulevaisuuteen ja samalla ohjata vastuullisesti toimintaa haluttuun suuntaan. Keskeistä onnistumiselle on pysyvän rahoituksen kestävä taso, jotta voimme vastata tulevaisuuden kasvaviin kävijämääriin ja uusien kohteiden tuomiin menoihin sekä tehdä tarvittavia investointeja. Tämä on myös valtion kokonaistaloudellisen edun mukaista, kun se toteutetaan ennakoivasti ja monivuotisen suunnitelman mukaisesti. Myös historiallisten arvokohteiden ja kulttuuriperinnön pysyvän rahoituksen järjestäminen tuo pitkällä aikavälillä kustannussäästöjä valtiolle.

Rahoituksen riittämättömyys näkyy jo nyt toiminnassa. Helmi-ohjelman tavoitteiden toteuttaminen ilman lisärahoituksia on haasteellista ja vaatii luopumista mm. joidenkin palveluiden ylläpitämisestä. Helmi-ohjelman jatkorahoitus onkin keskeistä. Luonnon tilan parantamiseen liittyviä töitä Metsähallituksen vastualueiden välillä kehitetään, tiivistetään ja vakiinnutetaan. Lisärahoitusta erävalvontaan haetaan edelleen toimintaympäristön asettaessa kasvavaa painetta valvonnan lisäämiseksi. Erityisesti metsästyksen ekologiseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyteen liittyvää viestintää ja vuoropuhelua lisätään.

1.2 A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Seuraavassa on arvio mittareittain siitä, miten vaikuttavuustavoitteittain vuodelle 2022 asetetut tulostavoitteet on saavutettu. Arvioinnissa on käytetty valtion tulostietojärjestelmän arvosana-asteikkoa ja alla olevaa värikoodistoa.

1 = Tavoitteesta on luovuttu

2 = Tavoite ei ole toteutunut

3 = Tavoite on toteutunut osittain

4 = Tavoite on saavutettu

5 = Tavoite on ylitetty

Mittarien kuvaukset ovat pyynnöstä saatavissa julkisten hallintehtävien yksikön sisäisistä tietojärjestelmistä.

1.2.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022	Arvosana 2022
Helmi-ohjelmaan sisältyvä soiden ennallistaminen ja perinnebiotooppien kunnostus, osuus hallituskauden tavoitteesta (yhteensä 14 000 ha), %	*	14	41	85	84	4
Elinympäristöjen tilan parantaminen, ennallistamisen ja hoidon (pl. perinnebiotooppien jatkuva hoito) pinta-ala, ha	1 243	4 568	8 132	7 000	10 008	5

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2019.

Vahvuudet

Elinympäristöjen tilan parantamisessa rikottiin ennätysellinen 10 000 hehtaarin raja Helmi-elinympäristöohjelman ja LIFE-hankkeiden ansiosta. Tästä valtaosa, 7 800 ha, oli soita, mutta toimenpiteitä tehtiin laajasti kaikissa Helmi-ohjelman elinympäristöissä. Ennätysellinen tulos on seurausta useamman vuoden hyvästä rahoitustilanteesta ja siitä, että osaavan henkilöstön myötä mm. suunnitteluväline on karruttunut. Toteutuksessa on saatu iso pyörä pyörimään mm. keskittämällä hankintojen toteuttamista. Helmi-ohjelman rinnalla toteutettiin useita LIFE-hankkeita kuten laajaa meriluonnonsuojeluhanketta Biodiversea LIFE IP sekä valmisteltiin Priodiversity LIFE IP –hanketta, tavoitteena elinympäristöjen ennallistaminen usean toimijan yhteistyönä.

Tilannekuvaraportteja kehitettiin toiminnan seurannan tueksi sekä omaan että ELY-keskusten käyttöön. Suunnitelmallinen yhteistyö muiden toimijoiden, mm. ELYjen ja Metsäkeskuksen, kanssa on vahvistunut Helmi-ohjelman myötä, mikä lisää toiminnan kustannustehokkuutta ja -vaikuttavuutta.

Kohdennetut lajistokartoitukset LIFE-hankkeissa sekä osana Helmi-ohjelmaa tuottivat uutta tietoa uhanalaisten lajien esiintymistä elinympäristöjen ennallistamisen ja hoidon suunnittelun ja vaikuttavuuden seurannan tueksi. Soiden ennallistamisen pitkäaikaisseurannoissa kertyneitä tietoja hyödynnetään laajasti yhteistyössä eri tutkimuslaitosten kanssa, ja saadaan siten tietoa ennallistamisen vaikutuksista ja vaikuttavuudesta sekä tarpeista kehittää ennallistamisen käytännön toteutusta ja seurantamenetelmiä.

Heikkoudet

Uusia urakoitsijoita ei ole aina pystytty perehdyttämään riittävästi, millä on ollut vaikutusta työn laatuun. Perinnebiotooppien peruskunnostuksen tavoitteisiin ei päästy ja monilla jatkuvan hoidon kohteilla on hoidon laadussa parantamisen varaa. Toteumatietojen oikea-aikaisen tallennuksen viivästyminen hankaloitti toteuman ja talouden seurantaa, samoin kuin jatkuvasti päivittyvän toteuman ja talouden tilannekuvaraportin puuttuminen. Muut organisaatiot näyttäytyivät koulutetuille Helmi-ohjelman määräaikaisille työntekijöille houkuttelevampina työpaikkoina.

Johtopäätökset

Kaksi edellistä vuotta osoittavat, että toiminnan tavoitetason nopea ja mittava nostaminen realisoituu käytännössä vasta 1–2 vuoden päästä, kun resurssien mitoitus ja kohdentaminen on saatu vastaamaan tarvetta. Tulostavoitteet tulee entistä paremmin tasapainottaa käytössä olevien voimavarojen kanssa, ja esimerkiksi perinnebiotooppien laadukkaan jatkuvan hoidon turvaaminen vaatii nykyistä enemmän henkilöresursseja. Raportointiin ja seurantaan liittyvän tilannekuvatyökalun kehittäminen käyttökokemusten mukaisesti on tärkeää. Työn laadun valvontaan ja toteuttajien työjohtoon sekä tietojen tallennukseen ja niiden laadun varmistukseen tulee kiinnittää edelleen erityistä huomiota. Seuranta- ja tutkimusyhteistyön arvoketju toimii hyvin elinympäristöjen tilan parantamisen saralla ja pitkäaikaisseurantoja jatkamalla saadaan laadukasta, analysoitua tietoa oman ja yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi.

1.2.2 Natura 2000 - ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022	Arvosana 2022
Natura-alueiden (yhteensä 1 121 kpl) tila-arviointien (NATA) päivitykset, kpl	*	111	56	25	36	5
Luontotyyppi- ja lajitiedon laatu, osuus tiedosta ajantasaista, %	*	61	63	80	65	3
Suotuisassa tilassa olevien luontoarvojen osuus, %	*	*	*	67,7	67,0	**

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2019–2021.

** Arvosanaa ei ole annettu, koska tavoitearvoa asetettaessa lähtöaineisto oli vielä puutteellinen. Tästä syystä tavoitearvo oli asetettu liian korkealle eikä sitä ollut mahdollisuutta saavuttaa.

Vahvuudet

Suojelualueiden kiinteistönmuodostaminen eteni hyvin. Toimituksissa muodostettiin 88 ja rekisteritoimenpitein 54 suojelualuekiinteistöä. Suojelualueiden ulkorajat merkittiin maastoon kuudessa kansallis- ja yhdessä luonnonpuistoissa. Hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimista kyettiin edistämään suunnitellussa laajuudessa. NATA-päivitysten määrää kuvaavan mittarin tavoitearvo ylitettiin.

Uusien kaukokartoitusmenetelmien osaaminen ja soveltaminen Luontopalvelujen tarpeisiin on lisääntynyt Ylä-Lapin kaukokartoitushankkeen myötä. Hankkeessa päivitetty luontotieto siirretään SAKTI-tietojärjestelmään vasta alkuvuonna 2023 tiedon huolellisen laatutarkastuksen varmistamiseksi. Tämä selittää mittarin alhaisen toteuman verrattuna tavoitteeseen. LajiGIS-tietojärjestelmän lajitiedolle on kasvava kysyntä mm. tuulivoimarakentamisen ja muun maankäytön suunnittelussa. Esimerkiksi kahden vuoden aikana on tehty noin 1 500 aineistopyyntöä Laji.fi-palvelun kautta.

Heikkoudet

Uusien säädösvalmistelupakettien valmistelu eteni luonnonsuojelulain valmisteluun liittyneiden kiireiden takia selvästi toivottua hitaammin. Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden päivitys viivästyi edelleen, mutta periaatteiden käsikirjoitus saatiin kuitenkin valmiiksi. Järjestyssääntöjen laatiminen pysäytettiin monilla alueilla, ja sitä jatketaan vasta, kun näitä alueita koskeva säädösten ajantasaistaminen on saatu päätökseen. Keväällä otettiin käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä (TAMMI) ja uusi vuokra- ja käyttöoikeussopimusten/ lupien hallintajärjestelmä (LUOTO). Tämä vei runsaasti työaikaa, mikä vaikeutti edunvalvonta- ja muiden perustehtävien hoitamista. Edunvalvontatehtävien määrä kasvoi edelleen, mm. lukuisten tuulivoimahankkeiden takia.

Johtopäätökset

Vaikuttavuustavoitetta edistetään monilla eri keinoilla mm. säädösvalmistelun, kiinteistönmuodostamisen, rajojen merkinnän, NATA-arviointien, hoidon ja käytön suunnittelun, järjestyssääntöjen ja edunvalvonnan kautta. Kokonaisuutena näihin tehtäviin liittyvät tavoitteet saavutettiin kohtuullisen hyvin, vaikka joissakin tehtävissä (säädösvalmistelu, järjestyssäännöt) eteneminen olikin suunniteltua hitaampaa. Säädösvalmistelun edetessä ja luonnonsuojelualueverkoston laajentuessa yli tuhannella uudella alueella tämä tehtäväkokonaisuus tulee muodostumaan entistä haastavammaksi. Pitkään valmisteilla olleet uusi luonnonsuojelulaki, perustettujen luonnonsuojelualueiden säädösten ajantasaistaminen ja päivitetty Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet valmistuvat vuonna 2023 ja tulevat tällöin helpottamaan ja tehostamaan vaikuttavuustavoitteen kannalta tärkeiden tehtävien hoitoa sekä suojelualueiden hoitoa ja käytön ohjausta laajemminkin. Laadukkaalla luontotiedolla on kasvavaa kysyntää oman toiminnan lisäksi myös yhteiskuntaa palvelevissa, vihreään siirtymään liittyvissä maankäyttöhankkeissa, kuten tuulivoimahankkeissa. Luontotiedon ylläpito tuleekin vuosittain johdonmukaisesti sisällyttää aiempaa systemaattisemmin osaksi alueidemme vuosisuunnittelua.

1.2.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022	Arvosana 2022
Hyvässä kunnossa olevat kulttuurihistorialliset arvokohteet, %	*	*	*	45	41	2
Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden kuntotiedon ajantasaisuus, %	*	77	91	95	92	3

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2019–2021.

Vahvuudet

Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvon säilyttämiseksi tehtiin monipuolisesti töitä ympäri maata. Tulostavoitteiden saavuttamiselle keskeistä oli asiantuntijatyön resurssointi, joka oli edellytys ostopalveluiden onnistumiselle. Kulttuuriperintökohteiden tiedon laatu parani merkittävästi asiantuntijatyönä tehdyn kohdeseurannan ja inventointien ansiosta. Historiakohteiden erillisrahoitetut restaurointityöt toteutuivat suunnitellusti. Oma asiantuntijatyö oli edellytys sujuvalle suunnittelulle ja urakoiden valvontatyölle sekä auttoi ratkomaan ongelmat työmailla viivytyksettä. Erillisrahoitettujen töiden lisäksi kaikilla luontopalvelualueilla toteutettiin kulttuuriperintökohteiden säilymisen ja käytön varmistavia korjaus- ja kunnostustöitä. Luonnonsuojelualueiden palvelurakenteiden ns. tulevaisuusinvestointien kunnostustoimenpiteet ja Helmi-ohjelman töiden luonnonhoitotyöt saatiin tehtyä suunnitellusti, koska niiden edellyttämät kohteiden arkeologiset inventoinnit ja rakennusperinnön tarkastukset pystyttiin tekemään oikea-aikaisesti.

Heikkoudet

Kuntoseurantaa ei pystytty toteuttamaan suunnitellusti, koska erillisrahoitettujen töiden toteuttaminen asetettiin ensisijalle. Kulttuuriperintökohteiden kunto osoittautui oletettua heikommaksi, kun kohteita päästiin tarkastamaan maastossa. Tämän vuoksi kohteiden kunnolle asetettua tavoitetta ei saavutettu. Tarkastuksissa havaittiin myös kolme arkeologisen kohteen luvatonta kajoamista, jotka ilmoitettiin Museovirastolle. Töiden suunnittelua ja ennakointia vaikeuttivat monet tekijät. Arkeologisia inventointipalveluja oli niukasti saatavilla. Saadut tarjoukset poikkesivat kohteiden erityislaatuisuuden vuoksi paljon arvoidusta, mikä edellytti osin työn uudelleen suunnittelua tai varojen siirtoa toteuttamiskelpoiselle kohteelle. Syrjäisemmille kohteille ei saatu tarjouksia tai kohteiden kunnostukseen ei annetussa aikataulussa ollut saatavilla restaurointityöhön sopivaa puutavaraa.

Johtopäätökset

Ajantasainen tieto kohteista on keskeistä kulttuuriomaisuuden säilymisen seurannan ja siihen osoitettavien voimavarojen kohdentamisen kannalta. Kuntoseurannan parantamiseksi tulostavoitteita on päätetty tarkentaa vuodelle 2023. Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden hyvä ylläpito säilyttää niiden suojeluarvot ja mahdollistaa kohteiden käytön. Viime vuosien investoinnit ovat vähentäneet merkittävästi palvelurakenteiden korjausvelkaa, joten jäljelle jäänyt korjausvelka kohdentuu kulttuurihistoriallisiin arvokohteisiin. Valtiovarainministeriön Valtion strategiset vajaakäyttöiset -työryhmältä (STRAVA) odotetaan ratkaisuja kulttuurihistoriallisten kohteiden ylläpidon ja korjausvelan rahoitukseen. Helmi-ohjelman töiden sujuvuuden

takaamiseksi on varmistettava riittävän ajoissa tarvittavien inventointien toteuttamisen edellytykset. Metsähallituksen omien arkeologien työ ei tähän riitä ja myös ostopalveluina hankittavien arkeologisten inventointipalvelujen saatavuus on niukkaa. Tietojärjestelmien kehittäminen on tärkeä kulttuuriperinnön toiminnan kehittämisen ja tuloksellisuuden kannalta. Tähän työhön on löydettävä oikea-aikaisesti voimavaroja. Tavoitteena on lisätä Metsähallituksen kulttuuriperintötiedon saavutettavuutta avaamalla osa paikkatiedosta museoviranomaisten käyttöön.

1.2.4 Metsästäys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022	Arvosana 2022
Metsästyksen ja kalastuksen valvonnassa suoritettut tarkastukset, joissa ei todettu rikettä, %	*	86	84	80,5	**	**
Metsästyksen saalispalautteiden osuus lupien määrästä, %	*	48	54,5	52	52,9	4

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuonna 2019.

**Ei vertailukelpoista ainestoa uuden tilastointisovelluksen käyttöönoton vuoksi.

Vahvuudet

Viranomaisten välistä yhteistyötä on saatu koronapandemian jälkeen lisättyä. Erityisesti etelän ruuhkaisilla retkeilyalueilla ja kansallispuistoissa yhteisvalvonnalla saavutettiin hyviä tuloksia. Erävalvonnan tilastointisovellus saatiin käyttöön, mikä mahdollistaa valvonnan suuntaamisen vähemmän valvotuille alueille lisäten valvonnan vaikuttavuutta. Vahvat lintukannat tarjosivat hyvät metsästysmahdollisuudet ja pitkät metsästysajat. Metsästyksen kiintiöpäätökset uusittiin ajalle 1.6.2022–31.7.2025. Kiintiöpäätöksiä valmisteltaessa neuvoteltiin Saamelaiskäräjien kanssa ja kuultiin Ylä-Lapin neuvottelukuntia, Paliskuntain yhdistystä, kolttien kyläkokousta ja paikallisia riistanhoitoyhdistyksiä metsästyslain 8 § alueella. Vesien lämpenemisen vuoksi koskikalastuskohteiden lupamyyntiä jouduttiin rajoittamaan, mutta rajoituksiin kyettiin varautumaan entistä paremmin ja asiakkaille tarjottiin sujuvasti mahdollisuus lupamuutoksiin. Kalastuksen kiintiöpäätökset uusittiin vuodelle 2023. Ylä-Lapin osalta kiintiöpäätöksiä valmisteltiin kuudessa kuntakohtaisessa pientyöryhmässä. Toimintatapa osoittautui hyödylliseksi ja siitä saatiin positiivista palautetta paikallisesti. Kiintiöpäätösvalmistelussa kuultiin myös virallisia Ylä-Lapin neuvottelukuntia, Saamelaiskäräjiä ja kolttien kyläkokousta. Elinympäristökunnostuksissa päästiin tavoitteisiin.

Heikkoudet

Oikeuskanslerin virasto (OKV) katsoi hallintokanteluun antamassaan päätöksessä, etteivät Metsähallituksen myöntämien sidosryhmälupien käytänteet olleet metsästyslain 47 § mukaisia. Lisäksi OKV velvoitti Metsähallitusta yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa selvittämään verottajalta maksuttomien, riistanhoitoa ja valvontaa vastaan myönnettyjen lupien verotuksellisen aseman. Ylä-Lapin paikallisten kalastusta koskevat oikeuspäätökset ovat monimutkaistaneet kiintiöpäätösvalmistelua. Utsjoen kunnan osalta kalastuksen kiintiöpäätös uusittiin vain kuntalaisten kalastuslupien osalta ja muilta osin kiintiöpäätös vahvistetaan vuoden 2023 alkupuolella.

Johtopäätökset

Sidosryhmälupien myöntämisen käytänteet ja perusteet uusittiin. Aloitettiin verohallinnon sekä maa- ja metsätalousministeriön kanssa maksuttomien metsästys- ja kalastuslupien verotuksellisen aseman selvittäminen. Ylä-Lapissa jatketaan neuvotteluja paikallisten sidosryhmien kanssa hyödyntämällä mm. pientyöryhmätyöskentelyä ja aktiivista viestintää. Metsästyksen ja kalastuksen järjestelyihin tulisi aina pystyä kytkemään elinympäristökunnostustyö. Tällaisen pysyvän rahoituslähteen löytäminen Eräpalvelujen toimintaan näyttää oleva haasteellista.

1.2.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022	Arvosana 2022
Metsästäjien ja kalastajien asiakastytyväisyys, asteikko 1–5	3,69	3,76	3,84	3,87	3,77	3
Valtion kalastonhoitomaksujen, lkm	254 060	290 647	270 159	280 000	266 703	2

Vahvuudet

Asiakaspalvelu on toiminut hyvin ja palaute on ollut positiivista. Metsästäjien ja kalastajien asiakastytyväisyys on mittaushistorian toiseksi korkein. Puhelinpalvelu on edelleen tärkeä palvelukanava asiakkaille, vaikka suurin osa kalastus- ja metsästysluvista myydään sähköisissä kanavissa. Metsästyslupamyntiviikoilla saapuvien puhelujen määrät moninkertaistuvat normaaliin puhelinliikenteeseen verrattuna. Avoin viestintä on tukenut hyvin asiakaspalvelua. Tämä on erityisesti korostunut muuttuvissa tilanteissa. Asiakkaat tavoitetaan tehokkaasti suoralla asiakasviestinnällä. Viestinnässä aloitettiin Kohtaamisia-ohjelma, jossa pyritään suoraan keskusteluun sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa.

Heikkoudet

Eräluvat-palvelun kokonaisuudistus viivästyy ja käyttöönotto siirtyy ensi vuodelle sekä ylittää reilusti alkuperäisen kustannusarvion. Asiakastytyväisyyden jatkuvan seurannan kehittäminen odottaa Eräluvat-palvelun kokonaisuudistusta. Kalastonhoitomaksun kokonaiskertymä jäi hieman asetetusta tavoitteesta.

Johtopäätökset

Eräluvat-palvelun viivästyisestä johtuvan kustannusylityksen rahoitusvaihtoehdot ovat selvittyssä. Yhteistyössä toimittajan kanssa pyritään parantamaan näkyvyyttä jäljellä olevaan työhön ja aikatauluihin. Asiakastytyväisyyden jatkuvan seurannan kehittäminen ei ole järkevää nykyiseen Eräluvat-järjestelmään. Asiakastytyväisyyden mittausta jatketaan vuosittain tehtävällä erilliskyselyllä. Varmistetaan jatkossakin sujuva ja ammattitaitoinen asiakaspalvelu riittävällä resurssoinnilla ja koulutuksilla sekä toimivilla järjestelmillä. Kalastonhoitomaksuasiakkaille kohdennetaan viestintää paremmin. Panostetaan niihin kalastajiin, jotka eivät maksa kalastonhoitomaksua, vaikka heidän kuuluisi se maksaa.

1.2.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Arvio 2022	Toteuma 2022	Arvosana 2022
Kokonaiskäyntimäärät: Kansallispuistot ja muut yleisökohteet, milj. kpl	8,18	9,20	9,46	9,35	8,49	2
Kävijöiden rahankäytön aikaansaama paikallistalousvaikutus, milj. €	305	*	456	379	392	5
Luontokeskusten ja maastopalvelujen asiakastyytyväisyys, asteikko 1–5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4

*Koronapandemian vuoksi tarkkoja aluekohtaisia arvioita ei ollut mahdollista tehdä vuonna 2020.

Vahvuudet

Korjausvelan pienentämiseksi asetetut tavoitteet saavutettiin. Energiatohokkuus, asiakasturvallisuus ja kestävyys priorisoitiin korjausrakentamisen kohdennuksissa. Valtakunnallinen vastuullisen matkailun perehdytysmateriaali valmistui ja vietiin kumppanien käyttöön. Virkistyskäytön kestävyden seurannan menetelmäkehitystä jatkettiin ja seurantakohteita lisättiin. Retkeilyn maastorakenteiden paikkatiedon laatua parannettiin merkittävästi. Useiden kansallispuistojen saavutettavuutta parannettiin joukkoliikennetkaisuilla, merkittävimpana avauksena uudenlainen Luontoon junalla -kampanjayhteistyö VR:n kanssa. Investoinnit virkistyskäyttöinfraan, onnistunut asiakasviestintä ja yrittäjäyhteistyö heijastuivat edelleen korkeana asiakastyytyväisyytenä. Paikallistaloudelliset vaikutukset vahvistuivat kävijämäärän laskusta huolimatta. Kansallisen virkistyskäyttöstrategian toimeenpanosuunnitelman valmisteluun osallistuttiin aktiivisesti.

Viestintää luonnon monimuotoisuuden merkityksestä sekä kestävästä käytöstä jatkettiin aktiivisesti mediassa, sosiaalisessa mediassa, asiakaspalvelussa ja maastossa. Luontoon.fi-verkkosivustolta tietoa haki yhteensä 2,8 miljoonaa kävijää, sosiaalisen median kanavien seuraajamäärät jatkoivat kasvuaan ja mediajulkisuuden määrä pysyi korkealla tasolla. Vastuullinen retkeily ja Retkietiketti korostuivat mm. maasto-opastuksissa, retkiratsioissa ja partion Kajo-suurleirillä. Nämä toimet olivat myös osa luonto- ja ympäristökasvatusohjelman toteutusta. Luonnon virkistyskäytön investointien vaikuttavuus sekä luonnon hyvinvointivaikutukset painottuivat vaikuttajaviestinnässä, jota tehtiin aktiivisesti.

Heikkoudet

Yleisökohteiden kokonaiskäyntimäärä laski 10 %. Maailmanpoliittinen tilanne, kuluttajien epävarmuus tulevasta ja yleinen kustannustason nousu heijastuivat luontomatkailemisen kysyntään. Palvelujen ylläpidossa kustannustason nousu aiheutti laatu- ja palvelu-ongelmia ja uutta priorisointitarvetta.

Johtopäätökset

Kansallispuistojen korona-ajan kysyntäpiikin jälkeen on palattu aiemmalle pidemmän aikavälin maltillisemmalle kasvukäyrälle. Lisäksi polttoaineen hinta, inflaatiokehitys ja ulkomaanmatkojen vetovoima vaikuttivat kotimaisen kysynnän alentumiseen ja kohdentumiseen. Poikkeusajasta syntyy paineita kulutuksen vähentämiseen, joten lähiluonnon palvelujen merkitys korostuu matkustamisen kustannusten noustessa. Ylläpidon ja hankintojen nousevat kustannukset korostavat priorisointien merkitystä palvelutuotannossa.

Luontoon-palvelun uudistaminen tukee asiakasviestintää, ja uusia digitaalisia menetelmiä otetaan käyttöön, kun ne valmistuvat. Viestinnän resurssoinnin pienentyessä toteutusta priorisoidaan ja sisällössä painotetaan vaikuttavuutta. LIFE-hankkeiden viestintä kytketään tiiviimmin osaksi Luontopalvelujen viestintää. Suomen luontokeskus Haltian uudistunut strategia tuo mahdollisuuksia myös uudenlaiseen yhteistyöhön Luontopalvelujen viestinnän kanssa.

1.3 B Toiminnallinen tuloksellisuus

1.3.1 Toiminta on tuottavaa, asiakaslähtöistä ja tiedolla johdettua

Vahvuudet

Digitaalisten palveluiden uudistustyö eteni Luontoon-palvelujen ja kansallisen ulkoilutietopalvelun yhdistävällä konseptityöllä, jonka myötä myös uusien Luontoon-palvelujen kehittäminen käynnistyi. Uudistuvan digitaalisen myyntikanavan kehittämisen parissa työskenneltiin koko vuoden ajan. Erävalvonnan tarkastustoimenpiteiden kirjaamista sekä tilastointia varten otettiin käyttöön oma järjestelmä. Myös asiakasymmärryksen ja kävijäseurantojen kehittäminen käynnistyi, koko Metsähallituksen ketterän kehittämisen pilottikohteena. Ketterän kehittämisen käynnistämisen edellytyksenä olleet ICT-asiiantuntijapuitesopimukset, pilviympäristöt, työvälineet ja periaatteet ja resurssit saatiin otettua käyttöön. Asiakastutkimuksen kehittämiseksi ja kansalaisdialogin syventämiseksi luotiin valmiudet erä- ja luontoyhteisön käynnistämiseksi tavoitteena kehittää asiakasymmärrystä. Digitaalisen asiakaspalvelun selvitys- ja konseptityöt valmistuivat ja yhteisen toimintamallin kuvaaminen sekä palvelun kehittämisen verkostotoiminta käynnistettiin. Myös asiakaspalautteiden prosessin kehittämistyö käynnistyi ja palautteiden tiketöintijärjestelmän käyttöä laajennettiin. Metsähallituksen yhteinen datastrategia valmistui ja data-alustaa koestettiin Helmi-ohjelman raportoinnin kehittämisen näkökulmasta. Kehitettiin tilannekuvaa ja raportointia sekä käynnistettiin tiedolla johtamisen ja tilannekuvan jatkokehitys datastrategiaan pohjautuen. Datan laatumittareita kehitettiin tiedon laadun parantamiseksi ja tietojärjestelmien pääkäyttäjaverkostoja vahvistettiin toiminnan vakiinnuttamiseksi.

Metsähallituksessa laadittiin johtamisen periaatteet. Hyviä johtamiskäytänteitä valmennettiin koko esihenkilöstön kattavilla koulutustilaisuuksilla ja verkkokoulutuksilla. Johtamisen kehittämispäivien teemana olivat mm palautekuluttuuri, tunteet ja kohtaaminen. Metsähallituksen ja julkisten hallintotehtävien johtoryhmille suunnattu Uudistumisen pitkospuut -koulutuskokonaisuus johdatti ketteryyden ja Lean-ajattelun periaatteisiin. Organisaatiouudistuksen yhteydessä tunnistettiin iso joukko tehtäväkokonaisuuksia, joiden hoitaminen oli uudessa rakenteessa organisoitava uudelleen ja sen myötä käynnistettiin verkostomainen toimintatapa jatkuvan parantamisen periaatteella. Henkilöstötutkimuksen ja kerätyn palautteen sekä tietojärjestelmien kehittämisen tarpeiden pohjalta Luontopalveluissa käynnistettiin laaja toimintatapaselvitys, joka tulee luomaan suuntaviivat tulevaisuuteen. Toimintatapaselvitys tähtää selkeään arvovirtapohjaiseen toimintaan ja sillä haetaan myös entistä parempaa työmme tuottavuutta. Tämä selvitystyö toimii pohjana elinkaarensa päätä lähestyvän paikkatietojärjestelmäkokonaisuuden uudistukselle. Henkilöstö on osallistunut aktiivisesti toimintatapaselvityksen tekemiseen koko prosessin ajan. Lisäksi käynnistettiin tiedonhallintalain mukaisen lausunnotmenettelyn ja valtiovarainministeriön tuottavuusrahoituksen valmistelu, jotka vietiin onnistuneesti läpi vuoden aikana ja joiden avulla mahdollistetaan tulevaisuuden paikkatietojärjestelmäkokonaisuuden uudistus. Toimintatapaselvitystä tukeva arkkitehtuuri- ja teknologiaselvitys aloitettiin edistämään paikkatietojärjestelmäkokonaisuuden uudistuksen eli nk. JHT:n Arvo -hankkeen käynnistämistä.

Heikkoudet

Digitaalisen myyntikanavan toteutuksen monimutkaisuus on aiheuttanut haasteita projektin aikatauluun ja kustannuksiin. Ketteryyden mahdollistajien ja ICT-asiantuntijapuitesopimusten kilpailutus viivästy ja saatiin käyttöön vasta loppuvuodesta. Edellisestä johtuen loppuvuoteen ajoittui useiden kehittämiskokonaisuuksien käynnistyminen ja näiden rinnakkaisten kehittämishankkeiden suhteen haasteena on riippuvuuksien hallinta ja pirstaleinen asiakaskokemus. Luontopalvelujen toimintatapaselvityksen alkuvaiheen käynnistymistä hidasti suunniteltua laajempi tarve yhteisen ymmärryksen luonnille, osallistamiselle, keskusteluille sekä nykytilan kuvaamiselle, joka toisaalta on myös aiheuttanut henkilöstössä väsymistä osallistumiseen. Datastrategiassa tunnistetut osaamisen puutteet tiedon käsittelyssä ja tiedolla johtamisessa vaativat paljon ponnisteluja ja parannuksia perustekemisessä, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa. Ketterän kehittämisen ja Lean-toimintamallien ja -käytäntöjen laajentaminen tiimitasolta ylöspäin vaatii kaikilta organisaatiotasoilta ja organisaation eri osilta nykyistä merkittävästi vahvempaa sitoutumista ja muutoshalukkuutta kehittää toimintaa kokonaisuuksista käsin. Konsernin yhteisen tietohallinnon (alustat, rajapinnat, pilvipalvelut jne.) kehittäminen ja hyödyntäminen vaatisi strategista suunnittelua ja suuntaviivoja, jotta erillisiltä ratkaisuilta vältyttäisiin. Verkostossa toimimisen kulttuuri vaatii vielä kehittämistä ja selkeytystä.

Johtopäätökset

Luontopalvelujen toimintatapaselvityksen valmistelun myötä ymmärretään entistä paremmin nykyisen toimintatavan haasteet, ja tämän seurauksena ymmärrys muutoksen tarpeellisuudesta on kirkastunut. Vuoden 2023 tavoitteina on selvityksen loppuunsaattaminen ja toimeenpano sekä paikkatietojärjestelmäkokonaisuuden uudistuksen valmistelu. Toimintatapaselvitys, arkkitehtuuri- ja teknologiaselvitys sekä tiedolla johtamisen kehittäminen ovat erikseen laajoja ja yhdessä hyvin moniulotteinen ja merkittävä kokonaisuus, jota tulee tarkastella systemisesti ja riippuvuudet tunnistaen. Asiakaskokemuksen pirstaloitumisen välttämiseksi tulee edelleen jatkokehittää ja luoda edellytyksiä yhtenäisen asiakaskokemuksen kehittämiseksi: esimerkiksi asiakasymmärryksen perustuvalla palvelukehityksellä, asiakasyhteisön käynnistämällä, yhteisten palvelumuotoilun työkalujen käyttöönotolla sekä osaamisen kasvattamisella. Kehittämisen kannalta tärkeään osaamiseen kuten ketterään kehittämiseen ja Lean-toimintatapaan ja niiden mahdollistajiin läpi organisaation sekä analytiikkaan ja tiedolla johtamiseen liittyy paljon kehittämis- ja osaamistarpeita, joita tulisi kehittää systemaattisesti ja ennakoiden. Verkostomaisen toiminnan kulttuuri ja toimintatapa sekä itse- ja yhdessä ohjautuvuus vaativat vielä kehittämistä.

1.3.2 Toiminta on ilmastoviisasta ja vastuullista

Vahvuudet

Rakennuskantaa koskeva kehittämisprojekti käynnistettiin. Sen kautta haettiin kustannussäästöjä, nykyistä parempaa kiinteistöjen hallintaa ja energiatehokkuuden parantamista valtakunnallisesti. Panostettiin keskeisimpien hallussamme olevien kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen erillisrahoituksen turvin. Kaikkiaan parannuksia ja katselmuksia on tehty 16 sellaiselle kohteelle, joissa sähkö- tai öljylämmityksestä on siirrytty maalämpöön tai tehty muita energiatehokkuutta parantavia toimia. Tasapainoa matkustamisen ja etäyhteyksien käytössä on haettu aktiivisesti huolehtien samalla työyhteisön toimintakyvystä. Koko Metsähallituskonsernin osalta on luotu periaatteet muun muassa monipaikkatyöskentelyyn liittyen. Matkustamiskustannusten osalta ole palattu koronavuosia edeltäneeseen aikaan. Vastuullisuuteen liittyvän verkkokoulutuksen suoritti 496 henkilöä.

Heikkoudet

Nykyisin vastuu kiinteistöjen hallinnasta jakautuu neljälle luontopalvelualueelle ja kokonaisuuden hallinta jää puutteelliseksi.

Johtopäätökset

Luontopalvelujen rakennuskantaa koskeva kehittämisprojektin päätyttyä aloitetaan kiinteistöjen hallinnan ja energiatehokkuuden parantamisen toimeenpano. Eräpalvelujen osalta haetaan ratkaisua edelleen Palosaaren kiinteistön tulevaisuuteen. Hiilijalanjäljen pienentämisessä tulee keskittyä systemaattisesti niihin asioihin, jossa vaikuttavuus on mahdollisimman suurta. Hiilijalanjäljen pienentämisen ja eettisen toiminnan pitää näkyä arjessa kaikessa toiminnassa. Kiinteistöjen hoidon vastuut tulee tarkastella uudelleen osana kiinteistöselvitystä.

1.4 C Voimavarat

1.4.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Esihenkilötyöskentely (asteikko 1–5)	4,1	3,9	3,9	4,2	4,0
Metsähallitus työnantajana (asteikko 1–5)	3,9	3,9	4,0	4,1	3,9
Työn merkityksellisyys (asteikko 1–5)	4,1	4,1	4,2	4,2	4,1

Vahvuudet

Henkilöstötutkimuksen tulokset analysoitiin ja niiden pohjalta tehtiin kehittämissuunnitelmat. Luontopalveluissa palautteen pohjalta keskeisin kehittämistoimi oli toimintatapaselvityksen käynnistäminen laajapohjaisesti ja yhdessä tehden koko organisaatiossa. Selvityksellä haetaan selkeyttä työtehtäviin ja kuormittuneisuuden tunteen vähentämistä tulevaisuudessa. Henkilöstökyselyn lisäksi tehtiin luontopalveluyksiköittäin täydentäviä henkilöstökyselyjä. Julkisten hallintotehtävien johto määritteli ydinosaamiset yhdessä luottamushenkilöiden kanssa osana tulevaisuustyötä. Ydinosaamisiin liittyen Luontopalveluissa tehtiin henkilöstön osaamiskartoitus.

Eräpalveluissa henkilöstötyytyväisyys kohentui edellisen vuoteen verrattuna ja erityisesti esimiestyöhön ja kollegojen tukeen on vahva luottamus. Myös työkuormaa ja kiireen kokemusta saatiin korjattua hyvään suuntaan edellisen vuoteen verrattuna. Myös Eräpalvelut toteutti kvartaaleittain henkilöstökyselyn ja tätä jatketaan. Kokonaisuutena Eräpalvelujen henkilöstön tyytyväisyys on oikein hyvällä tasolla.

Uusi Palkkavaaka-palkkausjärjestelmä otettiin käyttöön koko Metsähallituksessa. Uudistuksen keskeisenä tavoitteena oli palkkauksen oikeudenmukaisuus – tehdyn palkkakartoituksen mukaan siinä onkin onnistuttu. Palkkakartoituksessa ei havaittu perusteettomia palkkaeroja sukupuolten välillä ja vaativuusryhmien sisäinen palkkahajonta oli pienentynyt uudistusta edeltäneeseen ajankohtaan.

Toteutettiin nimikeuudistus, jossa koko henkilöstön nimikkeet on katselmoitu. Useissa nimikkeissä tapahtui muutoksia. Nimikeuudistuksessa on tavoiteltu Metsähallituksen brändin mukaisuutta sekä johdonmukaisuutta ja tasapuolisuutta. Nimikkeet eivät esimerkiksi ilmennä henkilöstön koulutustaustaa. miespäätteiset nimikkeet on uudistuksen yhteydessä poistettu.

Työkuorma oli erityisen suuri, joten henkilöstön jaksamiseen panostettiin monella sektorilla:

1. Työsuojelun panosta lisättiin ja riskiarviointien laadintaa nopeutettiin laajapohjaisella valmistelulla.
2. Työasuohjelmien periaatteet laadittiin, ja laaja valikoima erilaisiin käyttötarkoituksiin soveltuvia tuotteita on nyt tilattavissa.
3. Vuorovaikutusta ja viestintää henkilöstön suuntaan on lisätty mm säännöllisten henkilöstöinfojen ja viikoittaisten katsausten myötä. Näistä saatu palaute on ollut hyvää.
4. Kaikille, joiden työsuhte oli voimassa vuoden 2022, tarjottiin mahdollisuus osallistua Firstbeat-hyvinvointimittauksiin. Mittausten tulosten perusteella oli myös mahdollista hakeutua jatkotoimenpiteisiin työterveyshuollon kautta.

Heikkoudet

Täydentävän henkilöstökyselyn toteuttaminen vuosikvartaaleittain ei toteutunut suunnitellusti Luontopalveluissa, koska tarkastelujakso muiden kyselyiden rinnalla osoittautui lyhyeksi aikaväliksi. Hyvinvointianalyysiin osallistui vain 55 % henkilöstöstä. Ydinosaamisen kehittämisen jatkotyö siirtyy vuodelle 2023. Tässä päästään etenemään, kun Luontopalvelujen toimintatapaselvitys on edennyt siihen pisteeseen, että rakenne koulutusten ja osaamisen vastuuttamiselle on selvä. Muutosvalmiuden lisäämiseen pitää myös panostaa ydinosaamisen rinnalla.

Johtopäätökset

Henkilöstön hyvinvointiin ja työtä tukeviin toimenpiteisiin pitää panostaa jatkuvasti ja systemaattisesti. Hyvinvointiin liittyen sisäisen viestinnän ja avoimuuden merkitys on suuri. Työtehtävien priorisointi vaatii esihenkilöiden panosta laajojen tehtäväkokonaisuuksien takia entistä enemmän. Ydinosaamisiin liittyen ollaan osaamisen kehittämisessä hyvällä alulla ja oikealla tiellä.

1.4.2 Rahoitusnäkökulma ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toiminnan mitoitusta

HENKILÖSTÖN TUNNUSLUKUIEN KEHITYS 2019–2022				
	2019	2020	2021	2022*
Henkilötyövuodet (poissaoloja ei ole poistettu)				
Vakinaiset	379	360	386	396
Määräaikaiset	127	166	291	270
Yhteensä	506	526	677	666
Henkilömäärä 31.12.				
Vakinaiset	388	381	391	405
Määräaikaiset	167	213	247	209
Yhteensä	555	594	638	614
Palkkasumma ilman sivukuluja, milj. €	22,2	23,3	31,0	30,8
Henkilöstön keski-ikä				
Vakinaiset	50,5	50,1	50,2	49,9
Määräaikaiset	40,0	40,9	40,5	40,8
Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus ja keskimäärä				
Alkaneet palvelussuhteet	7	21	14	18
Päätyneet palvelussuhteet	13	23	14	28
Henkilöitä keskimäärin	391	381	398	404
Kokonaisvaihtuvuus	-1,2	-0,5	0	-2,5

* Vuoden 2022 aikana on ollut 435 vakinaista ja 410 määräaikaista henkilöä JHT:ssä. Tämän lisäksi 35 henkilöä työnhaku- ja henkilöstöpalveluyritys StaffPointin kautta.

Vahvuudet

Talouden hallinnassa ja suunnittelussa vahvistettiin talouden ja toiminnan riippuvuuksien seuranta. Resursseja allokoitiin uudelleen toiminnan etenemisen ja toteutuneiden kustannusten ja hankintojen tulosten pohjalta useita kertoja vuodessa. Luontopalveluissa vahvistettiin näkymää siitä, että koko organisaatio toimii yhden kassan ja yhteisten eurojen kautta. Tämä on lisännyt organisaation ymmärrystä kokonaistilanteesta. Avainasemassa on ollut ennusteen päivittäminen kvartaaleittain ja ennusteen laatu koko JHT:ssä.

Vuorovaikutusta ohjaaviin ministeriöihin on vahvistettu. Ympäristöministeriön osalta perustettiin tulosohjausta tukemaan viisi asiantuntijaryhmää ja niiden toiminta on ollut aktiivisesti. Talouden asiantuntijaryhmällä on merkittävä rooli kokonaisuuden yhteensovittamisessa. Tiivistimme vuorovaikutusta myös valtionvarainministeriön suuntaan.

Heikkoudet

Uusia ratkaisuja rahoituspohjan kehittämiseksi ei ole tehty, koska toiminnan painopiste on ollut mahdollisimman tehokkaassa toimeenpanossa sekä perusrahoituksen kulurakenteen ja erilaisten skenaarioiden valmistelussa. Haasteena talouden ja toiminnan seurannassa oli se, että PowerBi-raportointijärjestelmän rakentamiseen päästiin Metsähallitus-konsernissa vasta loppuvuodesta. Myös toiminnallisen tuloksen raportoinnissa oli omia haasteita, mitkä ratkaistaan tietojärjestelmien kehittämisen myötä. Haasteena nousi esille myös vastuiden hajaantuminen liian useille henkilöille yksiköissä. Laajamittainen projektitoiminta sitoo paljon organisaation resursseja ja yhteys suoriin tulossopimuksen tavoitteisiin ei aina toteudu parhaalla mahdollisella tavalla.

Johtopäätökset

Tärkeintä tulevaisuudessa olisi saada perusrahoituksen taso nostettua kestäväälle pohjalle samalla kun haemme organisaation sisältä nykyistä tuottavampaa ja vaikuttavampaa toimintaa. Tulemme jatkamaan myös uusien rahoituskanavien selvittämistä. Jatkossa tulisi vahvistaa vuorovaikutusta siten, että molemmat tulosohjaavat ministeriöt olisivat samassa pöydässä keskusteltaessa esimerkiksi JTS- ja TAE-valmisteluista. Vuorovaikutus ministeriöiden ja päättäjien kanssa on myös tulevaisuudessa äärimmäisen tärkeää. Projektitoiminnan osalta uusien hankkeiden valmistelussa tulee käyttää erityistä harkintaa.

1.5 Kansainvälistä toimintaa koskevat tavoitteet koskien ympäristöministeriön erillisrahoitusta

Vahvuudet

Suomen ja Viron luonnonsuojeluyhteistyö vietti 30-vuotisjuhlaa. Lisäksi pitkästä ajasta pystyttiin järjestämään asiantuntijatapaamisia liittyen vieraskasvilajien torjuntaan, perhostensuojeluun sekä elinympäristöjen ja ekologisten verkostojen kunnostamiseen. Suomen ja Latvian välinen yhteistyö keskittyi kävijäseurantayhteistyöhön. Ramsarin sopimuksen osalta osallistuttiin Suomen Ramsar-kosteikkotoimintaohjelman 2016–2020 arviointiin ja sopimuksen 14. osapuolikokoukseen sekä sitä valmisteleviin kokouksiin.

Heikkoudet

Natura 2000:n biogeografisen prosessin boreaalisen alueen yhteistyön osalta odotettiin EU:n biodiversiteettistrategian ja ennallistamisasetuksen valmistumista toimintaa vetävän konsultin ja EU:n

komission taholta, joten toimintaa ei ollut. Lisäksi koronapandemia viivytti yhteistyön uudelleen käynnistymistä, mm. biogeografisen prosessin boreaalisen alueen habitaattiryhmien osalta.

Johtopäätökset

Koronapandemian aiheuttamista vaikeuksista ja viivästyksistä huolimatta kansainvälisen yhteistyön yhteyksiä pidettiin yllä ja pandemian siirtämiä tilaisuuksia pystyttiin toteuttamaan. On todennäköistä, että kansainvälinen yhteistyö ja tapaamiset paikan päällä elpyvät. Näihin läsnätapautumiin on selvää halukkuutta unohtamatta pandemian aikana muodostuneita hyviä etäkäytäntöjä.

2 Tilinpäätös

2.1 Tilinpäätösanalyysi

Metsähallituksen Julkisista hallintotehtävistä (JHT) laaditaan erillinen tilinpäätös osana Metsähallitus-konsernin tilinpäätöstä. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan sen tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

2.1.1 Tuloslaskelma

Julkisten hallintotehtävien liikevaihto 14,8 milj. euroa (edellisenä vuonna 14,1 milj. euroa) muodostuu maksullisen toiminnan tuotoista pääosin metsästys- ja kalastuslupatuotoista, alueiden pitkäaikaisesta vuokrauksesta ja käyttöoikeuden luovutuksista sekä puun myynnistä. Suojelualueiden ennallistamistyömailta saadun kuitu- ja energiapuun myyntituloa käytettiin myös EU:n LIFE-hankkeiden omarahoitusosuutena.

Ympäristöministeriön toimialan liikevaihto oli 7,8 (6,9) milj. euroa. Liikevaihdon nousu tulee pääasiassa ennallistamisalueilta saatavasta puun myynnistä sekä alueiden pitkäaikaisesta vuokrauksesta, käyttöoikeuden luovutuksista ja majoitustoiminnasta. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla 7,0 (7,2) milj. eurossa.

Maksullinen toiminta rahoitetaan siitä saatavilla tuloilla. Lisäksi tuloja voidaan käyttää eduskunnan päätöksen mukaisesti JHT:n muihin ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyviin menoihin. Metsäpuiden siementen hankintaan ja varmuusvarastointiin liittyvät tehtävät on säädetty Metsähallituslaissa Julkisten hallintotehtävien hoidettavaksi. Pohjois-Suomen siemenhuollon siemenmyynnistä saatua myyntituloa, 0,5 milj. euroa käytettiin siemenhuollosta aiheutuneiden menojen lisäksi maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen 0,1 milj. euroa. Ympäristöministeriön hallinnonalan maksullisen toiminnan tuotoista käytettiin Ympäristöministeriön hallinnonalan menoihin 0,4 milj. euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot (6,7) milj. euroa sisältävät pääosin valtion talousarvion ulkopuolelta myönnettyä hankerahoitusta 4,4 milj. euroa, jossa merkittävimminä EU:n ympäristörahaston LIFE-hankkeiden rahoitus 2,5 milj. euroa. Käynnissä olevien LIFE-hankkeiden kohteet ovat soiden, metsien ja pienvesien ennallistaminen, perinneympäristöjen kunnostus, metsäpeuran kannanhoito, tiettyjen kovakuoriaislajien elinympäristöjen parantaminen suojelualueilla sekä toimet liito-oravan ja saimaannorpan suojelun parantamiseksi.

Valtion talousarvioista saatu rahoitus oli 79,5 (75,9) milj. euroa. Rahoitukseen sisältyy perusmäärärahan (momentit 30.64.50 MMM ja 35.10.52 YM) 74,7 milj. euron lisäksi hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta 4,7 milj. euroa. Lisäksi on käytetty saatua investointirahoitusta 8,5 milj. euroa. Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossopimuksessa sovittujen tehtävien toteuttamisesta aiheutuviin menoihin.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 1,4 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta ja toiminnasta aiheutuneita menoja erityisesti Nuuksion, Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistoissa, Vallisaaressa sekä Evon retkeilyalueella.

Tilikauden 2022 liikekirjanpidon kulut olivat 98,9 (96,4) milj. euroa. Liikekirjanpidon tuloslaskelman tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 0,2 (0,1) milj. euroa. Ylijäämä muodostui maksullisen toiminnan ylijäämästä 1,6 milj. euroa sekä käyttöomaisuuden oikaisuista ja myyntivoitoista 0,4 milj. euroa, poistojen ollessa 1,4 milj. Euroa.

2.1.2 Tase

Maa- ja vesialueiden arvo taseessa oli 1 041,7 (1 027,9) milj. euroa. Kasvu johtui pääasiassa maa- ja vesialueiden hallinnansiirroista. Rakennetun omaisuuden arvo oli 7,9 (13,8) milj. euroa, johon sisältyvät kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden rakennukset ja palveluvarusteet sekä kulttuuriperintökohteilla sijaitsevat rakennukset. Rakennetun omaisuuden arvon väheneminen johtuu kirjanpidossa tehdystä investointitukien kirjauksien oikaisusta. Käyttöomaisuuden kirjanpitoarvot oikaistiin tilikauden aikana kaikkien kohteiden osalta todellisen hankintamenon mukaiseksi saatu investointituki huomioiden. Käyttöomaisuus on näin arvostettu yhdenmukaisesti 31.12.2022. Avustuksilla katetut, tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin ja rakennelmiin sekä koneisiin ja kalustoon, tihankkeisiin sekä tietojärjestelmiin tehdyt investoinnit 9,1 miljoonaa euroa on kirjattu hankintamenon vähennykseksi tai korjaukseksi.

Muu oma pääoma oli 1 067,9 (1 059,0) milj. euroa. Pääoman kasvu johtui pääosin hallinnansiirtojen ja investointiavustuksella rahoitettujen kohteiden oikaisujen erotuksesta. Julkisten hallintotehtävien pääomalle ei ole tuottotavoitetta.

Julkisten hallintotehtävien siemenvaraston arvostusperiaatetta on muutettu tilikaudella 2022 siten, että siemenvaraston hankintaan saatu rahoitus kohdistetaan syntyneeseen hankintamenuon. Tilikaudella 2022 on oikaistu aiemmin hankintamenon vähennykseksi kirjaamatta jäänyt osuus.

Julkisten hallintotehtävien rahoitus hoidetaan erillisenä konsernin muusta rahoituksesta. Toiminnan rahavirta oli tilikauden aikana 17,3 milj. euroa alijäämäinen (Vuonna 2021 8,7 milj. ylijäämäinen). Rahavarat tilikauden lopussa olivat 38,3 (55,5) milj. euroa. Rahavarojen supistuminen johtui jo aiemmin valtion talousarviosta saatujen kolmivuotisten siirtomäärärahojen, erityisesti ympäristöministeriön määrärahojen käytöstä, joka vaikuttaa myös lyhytaikaisissa veloissa olevien saatujen ennakoiden pienentymiseen.

2.1.3 Varainkäyttö

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikölle (JHT) sitä ohjaavien ministeriöiden, ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 ja maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50, valtion talousarviosta myönnetty kolmivuotinen siirtomääräraha oli yhteensä 66,7 miljoonaa euroa (79,3 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Metsähallituksen Julkiset hallintotehtävät -yksikön erillisen kirjanpidon kokonaismenoja kuvaavat taulukot on laadittu varainkäyttöön perustuen, mukaan lukien pysyvien vastaavien lisäykset ja vähennykset ilman poistoja ja hallinnansiirtoja. Kokonaismenot olivat vuonna 2022 yhteensä 108,1 miljoonaa euroa (100,6 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Kokonaisvarainkäyttö kasvoi edellisvuoteen nähden 7,5 miljoonaa euroa (7 %). Toimintavuoden aikana ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimintamenomäärärahaa käytettiin yhteensä 84,1 miljoonaa euroa (vuonna 2021 76,5 miljoonaa euroa). Määrärahalla katettiin aiheuttamisperiaatteen

mukaisesti 78 % toimintavuoden kokonaismenoista (vuonna 2021 76 %). Kumulatiivinen, käyttämättä jäänyt osuus siirtomäärärahoista kirjattiin taseen saatuihin ennakoihin.

Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 saatu rahoitus oli 58 milj. Euroa ja edellisten tilikausien siirtomäärärahaa oli käytettävissä yhteensä 34,0 milj. Euroa. Varainkäytön kokonaismenot olivat 73 miljoonaa euroa ja rahoituksen nettokäyttö oli 72,4 milj. euroa. Kokonaismenoista elinympäristöjen tilan parantamiseen (sisältäen Helmi-ohjelman) kohdistui 21,6 milj. euroa, josta tulevaisuusinvestointirahoituksen osuus oli 9,8 milj. euroa. Luonnon virkistyskäyttöön sekä korjausvelan pienentämiseen ja kestävyiden parantamiseen käytettiin 34,5 milj. euroa. Erillismäärärahapäätöksien (mm. tulevaisuusinvestointirahoitus, LTA42020 ja jakovarapäätöksien mukainen rahoitus) osuus rahoituksesta oli 14,5 milj. euroa. Siirtyvä rahoitus 19,7 milj. euroa on suunniteltu ja sidottu toimeenpanoon vuosina 2023–2024.

Maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 saatu rahoitus oli 7,6 milj. Euroa ja edellisten tilikausien siirtomäärärahaa oli käytettävissä 4,3 milj. Euroa. Varainkäytön kokonaismenot olivat 11 milj. Euroa ja rahoituksen nettokäyttö 10,8 milj. Euroa. Kokonaismenot jakaantuivat eräasioiden hoitoon 2,9 milj. euroa ja retkeilyalueiden ylläpitoon ja korjausvelan pienentämiseen 6,5 milj. Euroa. Varainkäytön menoista 3,5 miljoonaa euroa rahoitettiin edellisten tilikausien siirtomäärärahoilla (LTA42020, LTA72020 ja Tulevaisuusinvestointirahoitus). Siirtyvä rahoitus 1 milj. euroa on suunniteltu ja sidottu toimeenpanoon vuosina 2023–2024.

Kirjauskäytäntöä on osittain muutettu vuoden 2022 alusta alkaen kiinteistökulujen osalta. Liiketoiminnan muihin kuluihin aiemmin kirjatut operatiivisessa käytössä olevien kiinteistöjen kulut on kirjattu vuoden 2022 alusta alkaen ryhmään materiaalit ja palvelut. Vertailuvuoden 2021 lukuja ei ole saatettu vertailukelpoisiksi, koska muutokset eivät ole kokonaisuuden kannalta olennaisia.

Merkittävin menojen kasvu syntyi luontomatkailukäytössä olevien rakennusten, rakennelmien, siltojen, laitureiden ja tiehankkeiden sekä tietojärjestelmien investoinneista 10,8 miljoonaa euroa (5,1 miljoonaa euroa vuonna 2021). Investoinneista 67 % katettiin ympäristöministeriön hallinnonalan talousarviorahoituksella.

Ulkopuolisella hankerahoituksella katettujen menojen osuus oli 8 % (10 % vuonna 2021). Euromäärällisesti hankerahoituksen menot laskivat 1,8 miljoonaa euroa. Hankerahoitus perustuu vahvasti kansainvälisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin kumppanuuksiin.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan kokonaismenojen jakautuma rahoituslähteittäin

Kokonaismenot rahoituslähteittäin 1000 e	2022 Yhteensä	2021 Yhteensä	Muutos eur	Muutos %
Maksullisen toiminnan menot	14 310	12 389	1 921	13 %
MMM mom 30.64.50	11 059	11 218	-159	-1 %
YM mom 35.10.52	72 997	65 298	7 699	11 %
YM, meriluonnonsuojelu mom 35.10.22	1 194	648	546	46 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen mom 35.10.63	90	706	-616	-685 %
EU-rahoitus	4 005	5 120	-1 115	-28 %
OM, avolaitostyöt	1 371	1 459	-88	-6 %
TEM, työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	133	180	-47	-36 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	2 986	3 584	-598	-20 %
Yhteensä	108 146	100 601	7 545	7 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	107 969	99 895	8 074	7 %

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan menojen jakautuma menolajeittain

Kokonaismenot menolajeittain 1000 e	2022 Yhteensä	2021 Yhteensä	Muutos eur	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	4 866	1 303	3 563	73 %
Ulkopuoliset palvelut (tuotanto)	21 858	8 661	13 197	60 %
Palkkausmenot	36 789	37 877	-1 088	-3 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	4 386	4 015	371	8 %
ICT-laite- ja -ohjelmistomenot	3 352	2 837	515	15 %
Kiinteistökulut	4 795	18 456	-13 661	-285 %
Ajoneuvo- sekä muut kone- ja laitemenot	3 383	4 133	-750	-22 %
Muut palvelujen ostot	641	2 046	-1 405	-219 %
Muut markkinointi-, hallinto- ja liikemenot	17 089	15 465	1 624	10 %
Investoinnit	10 810	5 130	5 680	53 %
Maanhankintainvestoinnit	177	679	-502	-283 %
Yhteensä	108 145	100 601	7 544	7 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	107 969	99 923	8 046	7 %

2.2 Rahoitus ja kustannusvastaavuus

2.2.1 Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta										
Talousarviotili, 1000 euroa	TA 2022	LTA III 2022	LTA IV 2022	Talous- arvio yht. 2022	Valtuuden käyttö 2022	Talousarvio + valtuuden käyttö 2022	Siirrynyt vuodelta 2021	Käytettä- vissä 2022	Nettokäyttö 2022	Siirryy vuodelle 2023
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	7 247	309		7 556		7 556	4 330	11 886	10 838	1 048 ¹
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	56 754	1 314		58 068	-	58 068	34 068	92 136	72 440	19 696 ²
35.10.22 Meriluonnonsuojelu (VELMU YM)	780			780		780	569	1 349	1 194	155
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)	300	-	-		-		120	420	41	380
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä									84 513	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus									3 520	
Lisätään hankintamenon vähennykseksi kirjattu yllä mainituilta momenteilta saatu rahoitus									-8 543	
Lisätään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus									-26	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä									79 464	

¹ Maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 vuodelle 2022 siirtyvä määräraha on sidottu pääosin TA2021 ja TA2022 päätöksiin mukaisesti palvelurakenteiden korjaukseen ja kestäväntiiniin.

² Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 vuodelle 2022 siirtyvä määräraha on sidottu pääosin TA2021 ja TA2022 päätöksiin mukaisesti pääasiassa elinympäristöjen tilan parantamisohjelman toimeenpanoon suojelualueilla sekä digihankkeisiin.

Maa- ja metsätalousministeriö momentti 30.64.50, 1000 euroa	Toteuma 2022	Toteuma 2021
Palkkausmenot	3 301	3 277
Muut kulutusmenot	6 400	7 088
Investoinnit	1 358	853
Tulot (siemenmyynti) ja laskutettu rahoitus	-221	-655
Nettokäyttö	10 838	10 563

Ympäristöministeriö momentti 35.10.52, 1000 euroa	Toteuma 2022	Toteuma 2021
Palkkausmenot	25 995	26 576
Muut kulutusmenot	39 817	35 236
Investoinnit	7 186	3 486
Tulot ja laskutettu rahoitus	-557	-72
Nettokäyttö	72 440	65 226

Ympäristöministeriö momentti 35.10.22, 1000 euroa	Toteuma 2022	Toteuma 2021
Palkkausmenot	683	365
Muut kulutusmenot	511	283
Nettokäyttö	1 194	648

Ympäristöministeriö momentti 35.10.63, 1000 euroa	Toteuma 2022	Toteuma 2021
Palkkausmenot		
Muut kulutusmenot	15	28
Muut investoinnit	76	
Tulot ja laskutettu rahoitus	-1	-18
Maanhankinnan kulut yhteensä	89	10
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	48	393
Nettokäyttö	41	403

2.2.2 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Erittely sisältää tuloslaskelman muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei liikelaitoksen sisäisiä).

Tuotot rahoituslähteittäin, 1000 euroa	Toteuma 2022	Toteuma 2021
Euroopan rakennerahasto EAKR	158	446
EU:n ympäristörahassto LIFE	2 479	2 898
Euroopan maaseuturahasto EMR	818	678
Euroopan meri- ja kalatalousrahasto EMKVR	34	116
EAY-tavoitteen ohjelmat, INTERREG	186	327
EU:n ulkorajayhteistyö ENI	329	654
Muu EU-rahoitus		
Muut rahoittajat	971	1 423
Investointiavustusten eliminointi	-574	-626
Yhteensä	4 401	5 917

2.2.3 Rahoituslähteet ja tehtävät

Erittely sisältää JHT:n varainkäytön kokonaismenot eriteltyinä tehtävittäin.

Rahoituslähteet ja tehtävät 1000 €	2022 MMM mom 30.64.50	2021 MMM mom 30.64.50	2022 YM mom 35.10.52	2021 YM mom 35.10.52	2022 Muut rahoituslä hteet	2021 Muut rahoituslä hteet	Menot yhteensä 2022	Menot yhteensä 2021	Muutos euro	Muutos %
Yhteiset menot		61		1 192		656		1 909	-1 909	
LP Voimavarat	449	460	5 669	4 787	841	1 058	6 960	6 305	655	37 %
LP Viestintä	86	90	1 275	958		217	1 361	1 265	96	37 %
LP Digitimi	1 095	252	5 229	3 239	123		6 447	3 491	2 956	37 %
Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelu			21 551	19 197	5 657	5 405	27 208	24 602	2 605	37 %
Luonnon matkailu- ja virkistyskäyttö	6 551	6 621	34 518	31 491	7 467	7 816	48 536	45 928	2 607	14 %
Alueiden hallinta	-9	89	4 755	4 434	357	294	5 103	4 817	286	15 %
Eräasiat	2 887	3 054			9 404	8 639	12 290	11 693	598	-6 %
Siemenhuolto		591			240		240	591	-351	259 %
Menot yhteensä	11 059	11 218	72 997	65 298	24 090	24 086	108 146	100 601	7 544	20 %
Menot yhteensä 2021	11 218		65 298		24 086		100 601			
Muutos euro	-159		7 699		4		7 544			
Muutos %	-1 %		11 %		0 %		7 %			

*1.9.2021 tehdyn organisaatiomuutoksen vuoksi Yhteiset menot ja LP Voimavarat luokkien menot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2022 ja 2021 välillä.

2.2.4 Kustannusvastaavuus

Kustannuslaskennan periaatteet

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden hinnoittelusta säädetään valtion maksuperustelaisissa ja -asetuksessa sekä Metsähallitukselle erikseen säädetyissä asetuksissa: Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1156/2021 sekä Maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1140/2021. Asetuksilla säädetyn mukaisesti suoritteiden hinnoittelu jakautuu omakustannusarvon mukaisiin, omakustannusarvoa alhaisempiin ja maksuttomiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin sekä liiketaloudellisesti hinnoiteltuihin ja muihin maksullisiin suoritteisiin.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tulorahoitteisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus lasketaan soveltaen Valtiokonttorin 16.12.2022 antamaa määräystä. Tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä arvioitaessa noudatetaan olennaisuuden ja tiedon taloudellisen tuottamisen periaatetta.

Tuotto- ja kustannustiedot perustuvat liikekirjanpitoon, jossa maksullisen toiminnan tuottoja ja kustannuksia seurataan erillään muusta rahoituksesta. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Kustannusten kohdentamisessa käytettiin vuonna 2022 toteutunutta työaikaa ja liikevaihdon jakaamaa suoriteryhmittäin.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot ja tukitoimintojen kustannukset kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa toimialoittain. Välittömät kustannukset on saatu liikekirjanpidosta suoriteryhmäkohtaisilta kustannuspaikoilta. Muut välilliset kustannukset sekä pääomakustannukset, joita ei ole kohdistettu liikekirjanpidossa suoritteille, mutta jotka ovat osa maksullisen toiminnan kulurakennetta, on kohdennettu liikevaihdon suhteessa. Vuoden 2021 Poistot on korjattu vertailukelpoisiksi vuoden 2022 maksulliseen toimintaan kohdistuvien poistojen osalta. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2022 oli 0,0 % (0,0 % v. 2021).

Julkisten hallintotehtävien -yksikön maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuuden toteuma

	2022 toteuma	2021 toteuma
Maksullinen toiminta		
Julkisoikeudelliset suoritteet		
MMM:n maksuasetuksen 1140/2021 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	116 %	105 %
YM:n maksuasetuksen 1156/2021 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	107 %	120 %
Liiketaloudelliset suoritteet		
MMM:n maksuasetuksen 1140/2021 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	107 %	112 %
YM:n maksuasetuksen 1156/2021 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	124 %	113 %

Vuoden 2022 maksullisen toiminnan yhteenlaskettu kustannusvastaavuus kaikkien suoritteiden osalta oli 118 % (108 % vuonna 2021). Toimintavuoden tuotot nousivat 0,6 miljoonaa euroa (4 %). Liikevaihdon kasvuun vaikuttivat eniten puun myynnistä saadut tuotot 0,9 miljoonaa euroa ympäristöministeriön hallinnonalalla. Kustannusrakenteessa suurin erä oli palvelujen ostot 4,3 miljoonaa euroa 35 % (4,9 miljoonaa euroa 38 % vuonna 2021).

Maa- ja metsätalousministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus vuonna 2022 oli 116 % (vuonna 2021 105 %). Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot säilyivät lähes vuoden 2021 tasolla sekä metsästyslupien että pyydyslupien osalta. Kustannuksista merkittävin osa muodostui henkilöstökustannuksista ja tukitoimintojen kustannuksista niiden ollessa 69 % kaikista kustannuksista. Henkilöstö- ja tukitoimintokustannukset alenivat 0,5 miljoonaa euroa (17 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Ympäristöministeriön toimialan julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudessa tapahtunut muutos johtuu uraluvista saatujen myyntituottojen vähenemisestä korona-ajan kysyntäpiikin jälkeen.

Maa- ja metsätalousministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 107 % (vuonna 2021 112 %). Vuonna 2022 ei toteutettu maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 erillisellä valtuudella myöntämää Pohjois-Suomen käpykeräystä (MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki), jolla katettiin vuonna 2021 palveluostoista aiheutuneita kustannuksia 406 miljoonaa euroa. Liiketaloudellisten suoritteiden kokonaistuotot säilyivät samalla tasolla kuin vuonna 2021 eikä kustannusrakenteessa tapahtunut merkittävää muutosta edelliseen vuoteen nähden. Kustannuksista 83 % kohdistui sekä 2022 että 2021 palvelujen ostoihin ja henkilöstökustannuksiin (sisältäen tukitoimintojen kustannukset). Liiketaloudellisten suoritteiden ylijäämä syntyi pääosin Pohjois-Suomen siemenhuollon toiminnasta.

Ympäristöministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 124 % (113 % vuonna 2021). Ennallistamistoiminnasta syntynyt puukauppa tuotti 0,9 miljoonaa euroa enemmän edellisvuoteen verrattuna. Käynnissä olevat LIFE-projektien ja ympäristöministeriön Helmi-ohjelman rahoituksella jatkettiin laajamittaista soiden ennallistamista. Vuokraus- ja käyttöoikeuden luovutusten tuotot olivat samalla tasolla kuin vuonna 2021. Edelleen koronapandemian aikana alkanut vuokratupien ja muun lyhytaikaisen vuokrauksen tuotot hieman nousivat (+0,1 miljoonaa euroa) kun taas pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutukset laskivat (-0,1 miljoonaa euroa). Luonnossa liikkuvien käyntimäärä laski edelliseen vuoteen verrattuna, mikä vähensi myös luontokeskusten myyntituottoja (-0,1 miljoonaa euroa). Kustannusrakenteessa merkittävin muutos liittyy maksullisen toiminnan käyttöomaisuusrekisterin tarkistukseen vuonna 2022, mikä vaikutti merkittävästi suoritteille kohdistettavaan poistojen osuuteen ja sitä kautta kustannusvastaavuuteen (vuoden 2021 luvut korjattu vertailukelpoisiksi).

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat 2022

Toteuma 2022, 1000 euroa	YM:n		MMM:n		YM:n	MMM:n
Julkisoikeudelliset suoritteet	toimiala		toimiala		toimiala	toimiala
	2022	2021	2022	2021	Muutos	Muutos
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan myyntituotot	270	292	4 017	4 064	-23	-47
Maksullisen toiminnan muut tuotot			1	1		
Tuotot yhteensä	270	292	4 018	4 065	-23	-47
KOKONAISKUSTANNUKSET						
Erilliskustannukset						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			30	34		-4
Henkilöstökustannukset	180	140	1 611	2 063	40	-452
Vuokrat		1	35	36	-1	-1
Palvelujen ostot	3	20	387	489	-17	-102
Muut erilliskustannukset	34	7	585	372	27	214
Erilliskustannukset yhteensä	217	168	2 648	2 995	49	-347
Osuus yhteiskustannuksista						
Tukitoimintojen kustannukset	31	70	784	807	-39	-23
Poistot	4	5	22	52	-1	-30
Osuus yhteiskustannuksista yht.	35	75	806	860	-40	-53
Kokonaiskustannukset yhteensä	252	243	3 454	3 854	9	-400
KUSTANNUSVASTAAVUUS	17	49	564	211	-32	353
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki						0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	17	49	564	211	-32	353

Toteuma 2022, 1000 euroa	YM:n		MMM:n		YM:n	MMM:n
Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	toimiala		toimiala		toimiala	toimiala
	2022	2021	2022	2021	Muutos	Muutos
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan myyntituotot	4 516	3 564	1 792	1 962	951	-169
Maksullisen toiminnan muut tuotot	2 929	3 146	1 033	936	-217	97
Tuotot yhteensä	7 445	6 710	2 826	2 898	734	-72
KOKONAISKUSTANNUKSET						
Erilliskustannukset						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	591	632	25	87	-41	-62
Henkilöstökustannukset	565	567	989	911	-2	78
Vuokrat	134	92	24	30	42	-5
Palvelujen ostot	3 140	3 196	740	1 193	-56	-453
Muut erilliskustannukset	940	958	378	348	-18	30
Erilliskustannukset yhteensä	5 369	5 445	2 156	2 569	-76	-413
Osuus yhteiskustannuksista						
Tukitoimintojen kustannukset	451	328	482	357	123	125
Poistot	169	159	10	31	9	-20
Osuus yhteiskustannuksista yht.	619	487	492	387	132	105
Kokonaiskustannukset yhteensä	5 989	5 933	2 648	2 956	56	-308
KUSTANNUSVASTAAVUUS	1 456	778	177	-58	678	236
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				406		-406
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	1 456	778	177	348	601	-170

2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

2.3.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
LIKEVAIHTO	14 778 599,16	14 068 176,47
Liiketoiminnan muut tuotot	4 987 452,88	6 650 817,90
Valtion talousarviorahoitus	79 463 502,29	75 924 962,80
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	4 866 090,07	1 302 622,61
Varastojen muutos	0,00	73 679,98
Ulkopuoliset palvelut	21 857 798,65	8 661 248,04
Materiaalit ja palvelut yhteensä	26 723 888,72	10 037 550,63
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	30 784 483,73	30 981 293,77
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 997 601,98	5 419 372,94
Muut henkilösivukulut	1 006 570,20	1 478 213,12
Henkilöstökulut yhteensä	36 788 655,91	37 878 879,83
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 439 289,93	1 526 753,99
Liiketoiminnan muut kulut	33 992 312,22	46 970 998,98
LIIKETULOS	285 407,55	229 773,74
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	5 865,03	36,15
Muut korko- ja rahoitustuotot	2 027,30	4 102,62
Korkokulut ja muut rahoituskulut	107 330,35	97 244,62
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	99 438,02	93 105,85
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	185 969,53	136 667,89
Tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	-185 969,53	-136 667,89
TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00

2.3.2 Tase

TASE, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	336 049,64	340 357,36
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 209 517,96	123 413,71
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 545 567,60	463 771,07
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 042 135 721,64	1 027 951 752,31
Tiet	283 590,67	88 658,82
Rakennukset ja rakennelmat	7 875 229,21	13 841 183,03
Koneet ja kalusto	53 373,17	111 010,35
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	284 651,01	37 677,40
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 050 632 565,70	1 042 030 281,91
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
Muut saamiset	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	12 937 704,68	12 937 704,68
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 065 115 837,98	1 055 431 757,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	0,00	1 003 504,47
Vaihto-omaisuus yhteensä	0,00	1 003 504,47
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 441 389,40	1 359 664,58
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	109 397,04	22 159,83
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	160 620,14	28 199,42
Muut saamiset	34 499,02	18 700,06
Siirtosaamiset	5 359 102,33	4 924 491,85
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 105 007,93	6 353 215,74
Rahat ja pankkisaamiset	38 253 361,93	55 517 397,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	45 358 369,86	62 874 117,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 110 474 207,84	1 118 305 875,07

TASE, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 067 931 938,46	1 059 017 806,23
Edellisten tilikausien tulos	0,00	0,00
Tilikauden tulos	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 067 931 938,46	1 059 017 806,23
VIERAS PÄÄOMA		
Muut velat, korottomat		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	25 072 274,61	44 552 005,37
Ostovelat	4 211 916,53	3 198 568,55
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	2 316 626,26	981 158,35
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	78 901,73	49 124,45
Muut velat	1 852 394,71	1 717 086,79
Siirtovelat	9 010 155,54	8 790 125,33
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	42 542 269,38	59 288 068,84
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 110 474 207,84	1 118 305 875,07

2.3.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myyntistä saadut maksut	14 477 216,41	14 385 473,46
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	4 462 216,47	5 620 259,98
Maksut liiketoiminnan kuluista	-113 855 256,35	-87 144 887,38
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-94 915 823,47	-67 139 153,94
Maksetut korot ja rahoituskulut	-107 330,35	-97 244,62
Saadut korot liiketoiminnasta	2 027,30	4 102,62
Saadut osingot	5 865,03	36,15
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	79 463 502,29	75 924 962,80
Toiminnan rahavirta	-15 551 759,20	8 692 703,01
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	26 157,94	375 119,68
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-8 543 411,23	-4 338 972,77
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-574 286,44	-625 768,00
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-1 793 598,22	-334 059,17
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov.tulot	81 322,15	525 094,00
Omistajien sijoitus ls-alueiden hank. ja osakkeisiin	-26 157,94	-375 119,68
Investointiavustus	9 117 697,67	4 964 740,77
Investointien rahavirta	-1 712 276,07	191 034,83
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta	0,00	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		
	-17 264 035,27	8 883 737,84
Rahavarat 1.1.	55 517 397,20	46 633 659,36
Rahavarat 31.12.	38 253 361,93	55 517 397,20
Muutos	-17 264 035,27	8 883 737,84

2.3.4 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikön erillinen kirjanpito ja erillinen tilinpäätös vuodelta 2022 on laadittu Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) sekä valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaisesti. Tilinpäätös käsittää tilikauden 1.1.–31.12.2022 ja sen vertailutiedot ovat edelliseltä tilikaudelta 1.1.–31.12.2021.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikön (JHT) liikekirjanpidon tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätösmallin mukaisesti koko toimintavuodelta 2022. Tilikauden aikainen tuloslaskelman tulos ennen tilinpäätössiirtoja on ylijäämäinen aiheutuen maksullisen toiminnan ylijäämästä sekä käyttöomaisuuden myynneistä. Poistoja ei tule katettavaksi vuosittaisella talousarviorahoituksella, vaan ne on jo katettu talousarviorahoituksen varainkäytöllä hankintahetkellä. Tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin ja muuhun käyttöomaisuuteen saatu rahoitus on kirjattu hankintamenon vähennykseksi.

Tuloslaskelmassa on esitetty omana eränään tilikauden tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan. Siirto perustuu valtioneuvoston asetuksen 1368/2016 5§:n määräykseen. Julkisten hallintotehtävien liitetiedoissa esitetään laskelma valtion talousarviosta saadusta rahoituksesta. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

ARVOSTUS- ja JAKSOTUSPERIAATTEET

PYSYVÄT VASTAAVAT

Valtioneuvoston päätöksellä (27.10.2016) uuden lain mukaisen Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien omaisuus siirrettiin 15.4.2016 julkisten hallintotehtävien yksikölle kirjanpitoarvosta. Samalla julkisten hallintotehtävien aikaisemman tilikauden tappiot ja 2016 alkuvuoden tappio siirrettiin rasittamaan julkisten hallintotehtävien muuta omaa pääomaa. Lisäksi nk. muu maa- ja vesiomaisuus, luontaistalousalueet ja osa yleisistä vesialueista, siirrettiin kirjanpidossa julkisilta hallintotehtäviltä liiketoiminnalle.

Julkisten hallintotehtävien hallintaan tai hallinnasta ilman vastiketta siirretty omaisuus on arvostettu siirron yhteydessä luovuttajan kirjanpitoarvoon. Omaisuuden siirto kirjataan saadun siirtopäätöksen perusteella taseen omaisuustilille tai sieltä pois. Vastaeränä on julkisten hallintotehtävien Muu oma pääoma.

Julkisten hallintotehtävien käyttöomaisuushankinnat katetaan pääosin julkisista varoista saadulla budjettirahoituksella. Vuodesta 2012 alkaen kirjanpitoon on kirjattu vastaava investointituki. Ennen vuotta 2012 investointitukea ei ole kirjattu vaan kulut on aktivoitu bruttomääräisinä taseeseen ja saatu investointituki on tuloutettu kyseisenä vuonna tuloslaskelmalla. Vuonna 2022 käyttöomaisuuden kirjanpitoarvot on oikaistu saatujen investointitukien mukaisesti kirjaamalla 4,3 miljoonaa euroa rakennuksista peruspääomaan. Käyttöomaisuus on näin arvostettu yhdenmukaisesti 31.12.2022.

Poistokelpoiset muut pysyvät vastaavat on merkitty hankintamenon määräisinä, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella.

VAIHTUVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus

Julkisten hallintotehtävien siemenvaraston arvostusperiaatetta on muutettu tilikaudella 2022. Siemenvaraston kustannukset rahoitetaan ministeriön rahoituksella, jolloin hankintamenoa ei synny. Rahoitusta ei ole aikaisemmin kohdistettu varaston hankintamenoon, jonka takia Siemenvaraston varastoarvona taseessa on esitetty syntynyt hankintameno ja saatu rahoitus on esitetty tuloslaskelmalla tilikauden tuottona. Tilikaudesta 2022 alkaen saatu rahoitus kohdistetaan syntyneeseen hankintamenoon, jolloin varastoarvoa ei tilikauden aikana pääsääntöisesti synny. Siemenvaraston arvo 1 miljoonaa euroa on kirjattu 31.12.2022 peruspääomaan ja jatkossa varastonarvona esitetään vain siitä mahdollisesti syntynyt todellinen hankintameno.

VERTAILUKELPOISUUS EDELLISEEN VUOTEEN

Kirjauskäytäntöä on osittain muutettu vuoden 2022 alusta alkaen kiinteistökulujen osalta. Liiketoiminnan muihin kuluihin aiemmin kirjatut operatiivisessa käytössä olevien kiinteistöjen kulut on kirjattu vuoden 2022 alusta alkaen ryhmään materiaalit ja palvelut. Vertailuvuoden 2021 lukuja ei ole saatettu vertailukelpoiksi, koska muutokset eivät ole kokonaisuuden kannalta olennaisia.

2.3.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

Liikevaihto toimialoittain	2022	2021
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvat	3 800 063,71	3 934 632,98
kalastusluvat	298 269,20	233 249,50
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	623 489,32	616 081,70
kalastusalueiden vuokraus	121 559,93	129 926,50
kalastusluvat	1 190 591,97	1 319 604,30
siemenmyynti ja analyysit	555 395,14	590 543,93
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	12 665,67	10 436,09
muut liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	43 645,88	53 849,01
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	357 246,78	291 016,30
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto yhteensä	7 002 927,60	7 179 340,31
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	192 834,00	198 438,00
päätökset ja luvat	1 550,00	18 030,00
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	1 758 990,73	1 857 968,54
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	1 052 605,87	928 092,49
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	2 926 972,25	2 022 169,27
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	678 013,68	949 215,92
pääsyliput ja museokortit	313 615,39	111 346,09
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarjat	84 357,90	137 196,48
asiantuntija- ja suunnittelupalvelut	320 665,47	183 855,44
muut liiketaloudelliset suoritteet	305 129,29	302 334,53
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
kullanhuudonta-, valtauskorvaukset	39 918,50	35 975,11
kaivospiirimaksut, malminetsintäkorvaukset	101 018,48	144 214,29
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto yhteensä	7 775 671,56	6 888 836,16
Liikevaihto yhteensä	14 778 599,16	14 068 176,47

Liiketoiminnan muut tuotot	2022	2021
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	74 826,97	330 796,88
Vakuutuskorvaukset	2 700,36	46 971,64
Avustukset	21 361,85	10 488,74
Muut tuotot	4 751 823,86	6 250 646,14
Muut tuotot, sisäiset	136 739,84	11 914,50
Yhteensä	4 987 452,88	6 650 817,90

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Palkat ja palkkiot	28 254 926,99	27 155 660,90
Palkkiot, ulkopuolisille	259 776,14	127 231,20
Lomapalkkavarauksen muutos	288 148,27	376 367,38
Tulos- ja kannustepalkkiot ja varauksen muutos	1 981 632,33	3 322 034,29
Vael-, tyel-maksut	4 997 601,98	5 419 372,94
Sosiaaliturvamaksut	1 006 570,20	1 478 213,12
Yhteensä	36 788 655,91	37 878 879,83

Suunnitelman mukaiset poistot	2022	2021
Aineettomien oikeuksien poistot	118 789,72	92 877,32
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	14 966,51	15 097,14
Rakennusten ja rakennelmien poistot	1 258 786,21	1 357 761,67
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	46 747,49	61 017,86
Yhteensä	1 439 289,93	1 526 753,99

Suunnitelman mukaiset poistoajat	1.1.2020 alkaen	ennen 1.1.2020
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4-5 vuotta	4-5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto	substanssipoisto
Tiet	10 vuotta	pääosin 25 vuotta
Kalarakenteet	15 vuotta	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	15 vuotta	25 vuotta
Rakennukset	20 vuotta	20-40 vuotta
Rakennelmat	8 vuotta	4-10 vuotta
Koneet ja kalusto	4-5 vuotta	4-8 vuotta

Liiketoiminnan muut kulut	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimitilakulut	4 794 650,64	18 456 257,22
ICT-kulut	3 524 230,86	2 991 793,69
Matkakulut	3 141 456,57	2 753 706,77
Ulkopuoliset palvelut	1 161 608,85	2 046 257,72
Kone- ja kalustokulut, ajoneuvokulut	3 383 238,96	4 132 994,48
Muut henkilöstökulut	1 244 893,27	1 261 012,87
Muut kulut	2 403 658,93	1 792 700,81
Konsernin sisäiset kulut	14 338 574,14	13 536 275,42
Yhteensä	33 992 312,22	46 970 998,98

Rahoitustuotot ja -kulut	2022	2021
Korkotuotot	7 892,33	4 138,77
Korkokulut	107 330,35	97 244,62
Yhteensä	99 438,02	93 105,85

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saadun rahoituksen käyttö 1000 e	2022	2021
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka		
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	11 059	11 218
Ympäristöministeriön pääluokka		
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	72 997	65 298
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (kulujen osuus)	15	28
35.10.22 Meriluonnonsuojelu (Velmu-ohjelma)	1 194	648
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.	85 265	77 191
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta		
Oikeusministeriön hallinnonala	1 371	1 459
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	133	180
Muu rahoitus valtion talousarviosta	2 015	2 161
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä	3 520	3 800
Investointiavustukset hankintamenon vähennykseksi	-8 543	-4 339
Tuotot ja tuotto-oikaisut	-778	-727
Valtion talousarviosta saatu rahoitus	79 464	75 925

Tuloksen siirto muun oman pääoman muutokseksi		
Valtioneuvoston asetus 1368/2016 5§		
Julkisten hallintotehtävien tilikauden tulos kirjataan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien muun oman pääoman muutokseksi		
	2022	2021
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	185 969,53	136 667,89
Tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan	-185 969,53	-136 667,89
Tilikauden tulos	-	-

2.3.6 Tasetta täydentävät liitetiedot

Omaisuserät 2022	Aineettomat hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa ja vesirakenteet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Aineell. Keskeneräiset hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1000 euroa								
1.1. Hankintameno ennen avustuksien kirjaamista								
hankintameno vähennykseksi	3 829	1 028 243	3 462	63 324	2 036	4 267	12 938	1 118 099
1.1. Saadut avustukset	-2 855	-291	-1 969	-17 065	-1 626	-4 229	0	-28 036
1.1. Hankintameno	974	1 027 952	1 492	46 260	410	38	12 938	1 090 063
Hankintamenojen lisäykset	2 902	14 359	880	975	164	5 889	0	25 170
Saadut avustukset kaudella	-1 702	0	-670	-927	-132	-5 642	0	-9 073
Vähennykset	0	-176	0	-1 880	-66	0	0	-2 122
31.12. Hankintameno	2 175	1 042 136	1 702	44 427	376	285	12 938	1 104 039
1.1. Kert. poistot ennen avustusten poistoja	1 045	0	2 050	37 202	971	0	0	41 268
1.1. Saatujen avustusten poistot	-534	0	-647	-4 783	-672	0	0	-6 637
1.1. Kertyneet poistot	511	0	1 404	32 418	299	0	0	34 631
Tilikauden poisto ennen avustusten poistoja	650	0	183	5 462	314	0	0	6 609
Tilikauden poisto saaduista avustuksista	-531	0	-168	-1 328	-290	0	0	-2 317
Tilikauden poistot	119	0	15	4 134	24	0	0	4 291
31.12. Kertyneet poistot	629	0	1 418	36 552	323	0	0	38 923
1.1. Kirjanpitoarvo	464	1 027 952	89	13 841	111	38	12 938	1 055 432
31.12. Kirjanpitoarvo	1 546	1 042 136	284	7 875	53	285	12 938	1 065 116

Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa	31.12.2022	31.12.2021
Tytäryhtiöosakkeet	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet	737 704,68	737 704,68
Liittymät	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä	12 937 704,68	12 937 704,68

Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta ja liikelaitoksen tytäryhtiöiltä, euroa						
	Tytäryhtiöiltä		Liiketoiminta		Yhteensä	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Myyntisaamiset	160 620,14	28 199,42	70 465,56	2 694,09	231 085,70	30 893,51
Siirtosaamiset	0,00	0,00	38 931,48	19 465,74	38 931,48	19 465,74
Sisäiset saamiset yhteensä	160 620,14	28 199,42	109 397,04	22 159,83	270 017,18	50 359,25

Tytäryhtiöosakkeet, euroa	31.12.2022	31.12.2021
Nuukiokeskus Oy		
omistus-%	68,1	
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä	12 200 000,00	12 200 000,00

Siirtosaamiset, euroa	31.12.2022	31.12.2021
Life-hankkeet, tulojäämät	1 679 376,08	816 666,31
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	2 434 251,83	2 432 254,82
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	18 819,81	2 831,45
Muut tulojäämät	1 043 523,28	1 498 252,27
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	183 131,33	174 487,00
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	5 359 102,33	4 924 491,85

Julkisten hallintotehtävien oma pääoma 31.12.2022 (euroa)		
	31.12.2022	31.12.2021
1.1.2022	1 039 385 483,92	1 039 385 483,92
hallinnansiirrot, lisäykset	14 246 153,35	17 839 701,79
hallinnansiirto, vähennykset	-377 492,50	0,00
valtionperintö, lahjoitus	0,00	12 000,00
maankäyttömuutokset, vähennykset	-4 956,00	-673,52
maankäyttömuutokset, lisäykset	144 181,00	1 479 312,00
omistajan sijoitus / palautus (maa-alueet, osakkeet)	26 157,94	375 119,68
virheiden korjaukset, muut, lisäykset	0,00	359,89
virheiden korjaukset, muut, vähennykset	-5 305 881,09	-210 165,42
tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	185 969,53	136 667,89
31.12.2022	1 067 931 938,46	1 059 017 806,23
Edellisten tilikausien voitto		
1.1.2022	0,00	0,00
lisäykset	0,00	0,00
vähennykset	0,00	0,00
31.12.2022	0,00	0,00
Tilikauden tulos 1.1.-31.12.2022	0,00	0,00
Oma pääoma yhteensä 31.12.2022	1 067 931 938,46	1 059 017 806,23

Saadut ennakot, euroa	31.12.2022	31.12.2021
EU-rahoitteiset	3 367 970,36	5 160 926,50
Ympäristöministeriöltä	20 298 607,55	34 869 241,00
Maa- ja metsätalousministeriöltä	1 047 488,98	4 329 631,45
Muut	358 207,72	192 206,42
Yhteensä	25 072 274,61	44 552 005,37

Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle ja liikelaitoksen tytäryhtiöille						
	Tytäryhtiöille		Liiketoiminnalle		Yhteensä	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Ostovelat	78 891,73	49 124,45	618 522,44	454 492,23	697 414,17	503 616,68
Muut velat	0,00	0,00	1 596 520,82	425 083,12	1 596 520,82	425 083,12
Siirtovelat	10,00	0,00	101 583,00	101 583,00	101 593,00	101 583,00
Sisäiset velat yhteensä	78 901,73	49 124,45	2 316 626,26	981 158,35	2 395 527,99	1 030 282,80

Muut velat, euroa	31.12.2022	31.12.2021
Ennakonpidätysvelka	623 652,15	555 868,71
Sosiaaliturvamaksuvelka	29 229,95	32 421,02
Arvonlisäverovelka	806 312,87	621 691,47
Muut	393 199,74	507 105,59
Muut velat yhteensä	1 852 394,71	1 717 086,79

Siirtovelat, euroa	31.12.2022	31.12.2021
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	704 484,99	735 883,95
Lomapalkkavelka sos. kuluineen	5 606 432,55	5 365 111,23
Tulospalkkiovelka sos. kuluineen	2 541 632,17	2 533 113,00
Muut siirtovelat	157 605,83	156 017,15
Ulkoiset siirtovelat yhteensä	9 010 155,54	8 790 125,33

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä, euroa	31.12.2022	31.12.2021
Vael-velka	526 822,42	571 453,82
Työttömyysvakuutusmaksut	177 662,57	164 430,13
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä yhteensä	704 484,99	735 883,95

2.3.7 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset miljoonaa euroa	Julkiset hallintotehtävät	
	2022	2021
Leasing-vastuut		
seuraavana vuonna maksettavat	0,5	0,6
myöhemmin maksettavat	0,9	0,9

Leasing-sopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason.
Sopimukset ovat irtisanottavissa 3 kuukauden irtisanomisajalla.

Henkilöstön lukumäärä, henkilötyövuosia	2022	2021
Toimihenkilöt	666	677

Kiinteän omaisuuden muutokset				JHT TASEARVO euroa
Tasearvon lisäykset	LKM	JHT MAA ALA ha	JHT VESIALA ha	
3010 Varainsiirtovero	6	0,00	0,00	8 740,00
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	6	59,55	0,00	168 500,00
3035 Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	1	9,80	0,00	4 300,00
3042 Hallinnansiirto luonnonsuojelutarkoitukseen	318	5428,75	26,60	13 868 660,85
3060 Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	21	1944,51	90,72	144 181,00
3090 Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	1	2,20		4 300,00
	353	7444,81	117,32	14 198 681,85

Kiinteän omaisuuden muutokset				JHT TASEARVO euroa
Tasearvon vähennykset	LKM	JHT MAA ALA ha	JHT VESIALA ha	
3021 Kauppa	1	0,16	0,00	-3 200,00
3022 Lunastus	2	0,23	0,00	-515,00
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	1	-0,07	0,00	-1 741,52
3035 Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	1	-2,20	0,00	-4 300,00
3070 Maankäyttömuutos (jht:sta lt:een)	5	-31,50	-1,30	-4 956,00
	10	-33,38	-1,30	-14 712,52

METSÄHALLITUS**0116726-7****Julkiset hallintotehtävät****Erillistilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.–31.12.2022 allekirjoitus**

Vantaalla 22. päivänä helmikuuta 2023

Päivi Huotari
PuheenjohtajaSanna Paanukoski
VarapuheenjohtajaTanja Joonas
Hallituksen jäsenKeijo Kallunki
Hallituksen jäsenJussi Saukkonen
Hallituksen jäsenTuija Suur-Hamari
Hallituksen jäsenIsmo Tiainen
Hallituksen jäsenRoope Uusitalo
Hallituksen jäsenHenrik Jansson
Luontopalvelujohtaja**Tilinpäätösmerkintä**

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, sähköisen allekirjoituksen päivänä

KPMG OY AB

KPMG OY AB

Jorma Nurkkala
KHT, JHTOuti Koskinen
JHT, KHT

METSÄHALLITUS**0116726-7****LUETTELO KIRJANPIDOISTA JA AINEISTOISTA****Tilinpäätös**

Tilinpäätös

Tase-erittelyt

Tililuettelo ja tilikohtaiset raportit

Tilikohtainen tuloslaskelma

Tilikohtainen tase

Tililuettelo

Kirjanpidot

Pääkirjat

Käyttöomaisuusluettelot

Laskutusjärjestelmän tulosteet

Myyntireskontra

Ostoreskontra

Varastokirjanpito

Tositteet

Pankkitilitositteet

Sähköisesti

Myyntilaskut

Sähköisesti

Ostolaskut

Sähköisesti

Palkkatositteet

Sähköisesti, paperitositteina

Alv-tositteet

Sähköisesti

Muistiotositteet

Sähköisesti

Liitetietositteet

Sähköisesti

Aineistosta on otettu erikseen SAP-järjestelmä raportit:

Tase- ja tuloslaskelma, pääkirjat (kirjanpito ja sisäinen laskenta), päiväkirjat (kirjanpito ja sisäinen laskenta) sekä myynti- ja ostoreskontrasta tapahtuma- ja avoimet listaukset, jotka on tallennettu MH:n verkossa olevaan pitkäaikaissäilytettävään arkistoon.